

V. 270

V. 1255. 5

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ,

ἅμα καὶ δογματικὸς, εἰς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆ-
ρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

Λεχθεὶς ἐν τῇ περικλύτῳ Ακαδημίᾳ Αλτροφικῇ τῶν Νωρεμῶν, ὑπὲρ παρασία
τοῦ περιφανεστάτου καὶ μεγαλοπρεπεστάτου πρέσβευον, ὅς οἱ μεγαλοπρεπεστάτοι
καὶ ευγενεστάτοι χολαρχαὶ ἐπεμψαν ὑπὲρ τοῦ λόγου ἀκροάσθαι, καὶ ἐπὶ ὑπὲρ πα-
ρασία τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου ἀκαδημαρχοῦ, καὶ πάντων τοῦ ἐνδοξοτά-
των διδασκάλων καὶ ἐπαγγελλομένων ταύτης, καὶ τῶν
λοιπῶν ὑμνωτῶν Ακαδημικῶν.

ᾠδὴ

ΜΗΤΡΟΦΑΝΟΥΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ,

τοῦ κρητοπέλας τοῦ ἐκ Βερόροιας τῆς Μακεδονίας τοῦ τοῦ Ἀγιοτάτου Πα-
τριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρωτοσυγγίλου. ἐτὶ α' χ' κ' σ'.

Μετὰ φρασεῖσαι εἰς τὴν λατίνων γλῶσσαν διὰ Γεωργίου τοῦ Κρεκκίς, τοῦ ἡθικῆς
φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἑλλάδος φωνῆς ἀπαγγελεῖς δημοσίᾳ, ἐν τῇ
ῤηθείᾳ Ακαδημίᾳ.

ORATIO PANEGYRICA ET DOGMATICA, IN

Nativitatem DOMINI DEI & Servatoris nostri JESU

CHRISTI secundum carnem:

*Habita in incluta Noricorum Academia Altdorfina, coram Nobilissi-
mis & Magnificis Legatis, quos Nobilissimi & Magnifici Academiae Curatores &
Scholarchae, ad eam audiendam miserant, praesente item Magnifico Dn. Rectore,
omnibusq; illius Doctoribus & Professoribus Clarissimis: ceterisque omni-
bus honoratissimis Academiae Civibus.*

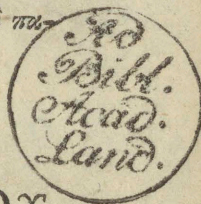
A METROPHANE CRITOPULO HIEROMONACHO, BER-
rhœnsi Macedone, Sanctissimi D. Patriarchae Constantinopolitani, Protosin-
gilo, h. e. à Sigillis primario. Circa festum Nativitatis Domini.

ANNO M. DC. XXV.

*Latine versa per M. GEORGIUM QUËCCIVM,
Acad. illius Professore Publicum.*

ALTDORPHI,

Typis BALTHASARIS SCHMERFFI, Universitatis Typographi. 1626.

Τοῖς ὀφθυστάτοις καὶ λαμπροτάτοις καὶ μεγάλῳ πρεπεστάτοις, τοῖς δυ-
σὶ προέδροις, τοῖς ἐπὶ ἀνδράσι, τοῖς ὑπάτοις, τοῖς ΣΧΟΛΑΡ-
ΧΑΙΣ, καὶ πύσῃ τῇ ὑπεροχωτάτῃ συγκλητῷ τῷ παριφανεστάτῃ
καὶ πολυδρυλλήτῃ πόλει ΝΩΡΙΜΒΕΡΓΗΣ, ὀτυχίαν
δικνεκῇ, ὀδαιμονίαν παντελῇ, χάριν τε καὶ
ἐλεῶ. ὡς δὲ ἐνὸς τρισυποστάτου
καὶ ὁμοστίου Θεοῦ.

ΟΥΤΙΝΟ ἔκεινΟ, ὁ κατ' ἀλήθειαν φιλόσοφος,
ὁ πλὴν φιλοσοφίαν χριστιανικὴν μαρτυρικῶ ἀγ-
ματι καθ' ἑαυτὴν ὁμολογίαν ἅμα καὶ ὑπολο-
γίαν ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν γέγραφε πρὸς τὰς
Ρωμῆας, πείθων τὰς τὰς, ὀμνέσμενον τοῖς Χρι-
στιανοῖς προσφέρειν, ἀλλὰ μὴ καθ' ἑαυτὴν κακέρως τὰς διώκων.
Ὁ γὰρ, ὡς πελύνει ἀρεσιν ἐπέχειον, ἢ ἐρίφισιν. ἢ περ ὁμολογία,
εἴτ' ὅσω ὑπολογία, ποσὶν ἰσχυσε πρὸς τοὺς κρατυῖδας, ὥστε καὶ νό-
μον ἐκείνους ἐκείναι, ἀπείρουν τὰς Χριστιανούς. Ὁ λοιπὸς ἐπεπι-
λαμίζοντες, ἢ ἄλλην τὴν ἀδικίαν ὁπωσὺν πάχειν. Ὁν δὲ θεῖον φι-
λόσοφον ἔμαρτυρα σὺν ἐπαμνῶν μόνον ἀλλὰ καὶ μιμνήσκον, τὰς τὴν
πανηγυρικὴν ἐδογματικὸν λόγον, δὲν ὡς ἡν περ σενεγκὴν ὑμῖν, τοῖς
ὑπεροχωτάτοις συγκλητικαῖς τῶν Νωρικῶν, ὡς περ τινα ὁμολογίαν τῇ
Ανατολικῇ Εκκλησίᾳ, τῇ ὡς ἀληθῶς καθολικῇ τε Ἐκκλησίᾳ.

Αλλὰ

Nobilissimis, Splendidissimis & Magnificentissimis

*Dominis Duumviris, Septemviris, Consulibus,
& Scholarchis, totiꝫ eminentissimo celeberrimæ Urbis Nori-
bergensis Senatui, perpetuam prosperitatem, consummatam
felicitatem, gratiam, & misericordiam, ab uno, in
tribus personis consistente, & coessen-
tiali DEO.*

Iustinus ille, re & nomine Philoso-
phus, qui Philosophiam Christianam san-
guine suo, in morem sanctorum martyrum
profuso, condecoravit, confessionem simul
& defensionem Christianorum ad Romanos scripsit,
quâ hortatus illos est, ut mitiores Christianis se præbe-
rent, nec eos, ut maleficos persequerentur: Nam ut
lupi agnos & hædos, ita Romani Christianos, (ut cum
Poëtâ quodam loquar) infestabant. Quæ quidem, seu
confessio seu defensio, tantam apud Magistratus valuit,
ut lege latâ, Christianos deinceps contumelijs, & aliâ
quacunq; injuriâ affici prohiberent. In cujus Divini
Philosophi & martyris non modò laudem, sed etiam
imitationem, orationem hanc, in publico & solen-
ni cœtu dictam, & doctrinæ Christianæ tractatio-
nem, pro argumento in se continentem, vobis, emi-
nentissimis Norimbergensis Reipubl. Senatoribus of-
ferendam eensui, tanquam confessionem orientalis
Ecclesiæ, quæ revera Catholica est, & Apostolica.

DEDICATIO.

3

Αλλὰ τῷ μὲν ἀγίῳ ἐκείνῳ ἀνδρὶ σκοπὸς (ὡς ἔφθην εἰπῶν) παύσαι-
σαι τοὺς λύκους ἐκείνους, κατὰ τὸ ἔχουσιν ποιμένης ὠρυομένης. ἐμοὶ
δὲ τένατον ἄπαν. δηλαδή, ἵνα τὴν ἀγάπην καὶ εὐνοίαν ἣν ἔχετε πρὸς
τὴν Ανατολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς τούτης τοφίμους, ὅτι πλεον
Διὰ τὰς αὐξήσω καὶ μονιμώτεροι τῶν τῶν ἀπεργάσωμαι. ἐτῶσι
πῶς συλλογισθῶμεν: Εἰ μὴ τῷ σαφῶς ὁπταζόμενοι, τίνι τῷ
ἢ νῦν Ανατολικὴ Ἐκκλησία (ὑπὸ ζυγὸν βαρβαρικῆς τυραννίδος
ἔσται) πρὸς τὸν Χριστιανισμόν ἀφίσταται, ἐτῶ πρὸς ἡμᾶς καὶ φιλα-
νθρωπῶς πῶς ἐκείνης τέκνοις προσφέρεσθε, ὥστε καὶ μετὰ γνήσιον υἱὸν
ἐκείνης ὄντα, ἀσμενῶς τε ὑπὸ πᾶσι πειρῶν καὶ ὑμῶν δέξασθε, ἐπί-
σης Δυνάμεις ἐφελονίας ἀξιώσασθε προσεγγίξασθε, τί αὐτὴν δράσητε τὴν
ἐκδοχίαν καὶ εὐσεβίαν ἐκείνης κατὰ μαθήματα; πάντως μᾶλλον καὶ
μᾶλλον τῶν τῶν ἀγαπήσιν. τί ἔ; Φαίη αὖ τις. ἐχὶ κανοὶ οἱ
ἀγιοὶ τῆς Ανατολικῆς Ἐκκλησίας πατέρες, ὧν ἡ διδασκαλία ὑπὲρ
τὸ ἥλιον λάμπει, ἐναργῶς ὡραζήσασθε τὴν τούτης ἐκδοχίαν φρόνημα;
ναίφημι. καὶ πλεον ἢ κανοί. ἀλλὰ δυσφημία τις κατεπεδάσθη
καθ' ἡμῶν λίαν ἀδίκως, ὑπόπιναν δυσμενῶν καὶ φιλαύτων αἰθρῶ-
πων, τὰ μὲν σφίσι δοκῶντα ὑπερεξαίρειν βαρβαρῶν, καὶ ὡς περ
ὑπὸ τρίποδος τῶν τῶν δέχονται τὰς δυνάμεις κελευσίων, τὰ ἢ τ' ἄλλων,
πολλὰ γὰρ ἀξία ὄντα, πρὸς μὲν ὑποβιβάζειν καὶ ταπεινοῦν ὡς πᾶσι
αἰτίαν. πᾶσι δ' αὖτε ἡ δυσφημία, καὶ ἡ εἰς ἡμᾶς βλασφημία;
οἱ νῦν ἔλθοντες, (φασὶν) ὑπὸ ζυγὸν τυραννίδος ὄντες, ἐπὶ τὴν πᾶσιν τῇ
βασιλείᾳ συναπέβαλον. ὡς ἐμφραγείη τὰ σῶματα ἐκείνα, τὰ λα-
λοῦντα καθ' ἡμῶν ἀδικία; καὶ σὺ κύριε τῆς δικαιοσύνης, κερῖνον δι-
καια: πλὴν ἀλλὰ ληρῶντων,

ἡ τοὺς δικαίους Φαῦλ ὁ ψαύει λόγῳ.

ὡς πᾶσι ἔφη. Ἡ γὰρ ἔχουσιν Ἐκκλησία οὐκ ἀπέβαλε τὴν εἰς Χρι-
στον πίσιν, ἀλλὰ μὲν, καὶ μὲν ἐν αὐτῇ ἕως συντελείας τῶν αἰῶνων.
ἐπομῆναι τε τοῖς ἀποστολικαῖς ἔχουσιν κατὰ πάντας, τὰς παρ' ἄλλοις
ὁπτολαζέσας δεισιδαιμονίας παντελῶς ἀποπύει. οὐ χα-
λεπόν ἢ καὶ μάρτυρα τῶν λεγομένων ὡραζαίνων, ἀδραλαμ-
πῶς ποιοῦν καὶ ἐπιφανέσας, καὶ πάντας χόσιν τὸ ἀξιώσασθαι ἔχοντα,

DEDICATIO.

Cæterum, illius quidem sancti viri hoc consilium erat, ut, quemadmodum antea dicebam, lupos illos adversus, Christi gregem ululantes, compesceret: Mihi verò, è diametro contrarium est propositum: videlicet, ut amorem & benevolentiam, quam erga Orientalem Ecclesiam & alumnos illius geritis, per (orationem) hanc, adaugeam, firmioremq; ac stabiliorem reddam: hunc in modum, rationem instituens: si, cum exactè nondum sciretis, quomodo hoc tempore orientalis Ecclesia, quæ barbaricæ Tyrannidis jugo subiecta est, erga Christianismum animata esset, tam benignos & humanos ergo liberos illius vos exhibetis, ut me quoq; genuinum illius filium, sub alarum vestrarum protectionem susceperitis, omniaque mihi benevolentia & hospitalitatis beneficia hætenus tam impense præstiteritis: quid facturi estis, si pietatem illius, doctrinæq; & fidei veritatem ac Sinceritatem cognoveritis? Omnino (certè) majore illam amore profecuturi estis. Quid igitur, dicet aliquis, annon sancti orientalis Ecclesiæ patres, quorum doctrina sole ipso clarior est, ad veram & Sinceram illius sententiam adstruendam (perspicueq; demonstrandam) sufficiunt? imò verò, plusquam sufficiunt. Verùm, calumnia quædam, admodum injustè contra nos à malevolis quibusdam hominibus, sibiq; ipsis placentibus, sparsa est, qui sua quidem placita in cælum tollere, & imperitis, ut ea, tanquam ex tripode dicta, amplectantur, persuadere: aliorum verò doctrinam & sententias, quamvis multò pluris faciendas, contra jus & fas deprimere & subvertere conantur. Quænam verò hæc calumnia? & jactum in nos convicium? Græci (ajunt) qui nunc sunt, jugo Tyrannidis subiecti, unà cum imperiò, fidem quoq; amiserunt. Utinam verò ora illa obstruantur, quæ iniqua adversus nos loquuntur! & tu, DOMINE, iustum judicium exerce! verum, nugentur sanè

Oratio improba mentem haud attingit bonam.

ut quidam ait. Christi enim Ecclesia fidem in Christum haud quam abiecit: sed in eà permanet, & usq; ad consummationem sæculi per mansura est, cum & Apostolorum in omnibus sequatur vestigia, & quæ apud alios præpollent superstitiones penitus aversetur & respuat. Nec difficile est testem horum, quæ dico, producere, virum Magnificum & Nobilissimum, omniq; exceptione majorem,

DEDICATIO.

Κυ. Χριστόφορον Φημι, τ' Φυρῆρον, τ' μακαρίτην, τ' πάλαι χερ-
μαπίσταντα ἓνα τ' ὑπερόχων διαύδραν τ' ὑμετέρας λαμπροτατης
συγκλήτης. Ὅς ἐν τοῖς ἡμετέροις χωρίοις δοσδημήσας, καὶ πᾶ
καθ' ἡμας ἀκρεβῶς εἰδώς, Δι' πλειόνων τῶν Ανατολικῆν Ἐκκλη-
σίαν ἐπήνεσεν. ἔπ' αὐτὰ δόγματα μόνον ταύτης, ἀλλὰ καὶ τὰ ἥτη, ἃ τὰς
πλεταῖς (ὡς ὁράται ἐν τῷ ἐκείνῳ ὁδοιπορικῷ) ἥς μαρτυρίας δώη αὐ-
τῷ ὁ Θεὸς πολλαπλάσιον τὸν μισθόν, ἐν ἡμέρᾳ αἰτιποδόσεως.

Ἰν' οὖν Φανῇ ἡ Ανατολικὴ Ἐκκλησία, τῷ τ' ἀποστόλων κανόνι
μέχρι καὶ τήμερον στήχουσα, ὁ λόγος ἔστ' ὁ δηλώσῃ, ὡς οἶον πε, τῶν
ταύτης ὀρθοδοξίαν, πάντα καὶ ὁμολογία κεφάλαια τ' Χριστιανικῆς διδα-
σκαλίας ἐν συνόψει περιέχων.

Ὅν λόγον, ἐντίμως καὶ δὺλαδῶς προσφέρω τῇ ὑμῶν μεγα-
λοπρεπείᾳ, Ἄνδρες ἐκδοξότατοι καὶ λαμπρότατοι, τῶν (ὡς ἂν ἀν-
τιπρὸς ἔφην) ἵνα τῶν ἀγαπῆν ἦν ἔχετε πρὸς τὴν Ανατολικὴν Ἐκκλη-
σίαν καὶ πρὸς τὸ γένος ἡμῶν, μέχρι τέλους φυλάξῃτε, ὁρῶντες τ' ἡμε-
τέραν πρὸς τὸν χριστιανισμὸν ὀρθοδοξίαν. τὸ ὅ, ἵνα καὶ γὰρ τὰ μὲν
προσθυμον καὶ δὺχάρισον πρὸς ὑμᾶς δηλώσω, παριστάμεν ἐμαυτὸν
ὁφειλέτω τῇ ὑμῶν μεγαλοπρεπείᾳ, ὑπὲρ τῆς τηλικαύτης φιλο-
ξενίας καὶ ἀποδοχῆς, ἥς μεταδέναι μοι ἡξιώσατε. Δέομαι ἔν καὶ
ἱκετεύω τ' ὑμῶν ὑπεροχὴν, ἀσμελῶς τῆς δέξασθαι. Δοθέντες
πάντες ἔπ' αὐτῶν δὺπέλειαν τῆς φράσεως, ἢ τ' ταπνὸν ἔχοντες
ἔστω, ἀλλὰ πρὸς τ' τ' δογμάτων ὀρθότητα, καὶ τ' ἐμὴν πρὸς τ' ὑμε-
τέραν ὑπεροχὴν προσθυμίαν τε καὶ εὐνοίαν, ἣν ὑμῖν φυλάττω, ἀλλὰ
ἃ εἰς αὐτὴν φυλάττω: δι' ὅλην τῶν θεανθρώπων σωτηρίαν καὶ κυρίως
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ ἐνὶ τ' ὑπεραγίας τριᾶδος, τῷ μεγίστῳ καὶ
ἀκρῷ δεξιερῇ, καὶ μόνῳ βασιλεῖ, τῆς ἀοράτου καὶ ἐρωδιῆς κτίσεως.
Δι' αὐτὴν ἐν πᾶσι δότυχία ὑμᾶς τε καὶ τῶν ὑμετέραν πατριδῶν,
ὡς ἀπέμπετε τε τῶν δεξιῶν καὶ ἐξοσίαν ὑμῶν, τοῖς ὑμῶν τέκνοις,
καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων ὑμῶν, ἕως παντελείας ἔστω αἰών, ἀμήν.

Εν τῇ

DEDICATIO.

8

Dominum CHRISTOPHORUM FÜRERUM (patrem) beatæ memoriæ, qui unus olim, ex supremis, inclyti senatus vestri, ad Reipub. gubernacula sedentib. duumviris fuit: qui cum regiones, nostras peragrârit. rerumq; nostrarum statum probè cognitum & per spectum habuerit, multus fuit in laudanda Ecclesia nostra: nec dogmatibus tantum illius, sed etiam moribus & ceremonijs, ut in itinerario ipsius perspicitur. Hujus testimonij copiosam & multiplicem illi mercedem in die retributionis persolvat DEUS.

Ut igitur constet Ecclesiam orientalem hodieque secundum Apostolorum incedere Canonem, oratio hæc doctrinæ illius veritatem ac synceritatem pro virili ostensura est, quæ (oratio) maxime necessaria doctrinæ Christianæ capita, uno velut intuitu completitur.

Quam, debito cum honore & pietate, Magnificentiæ vestræ, viri Nobilissimi, & splenditissimi, offero: partim, ut amorem, quem erga Ecclesiam orientalem, & gentem nostram geritis, perpetuò conservetis, dum de Christianismi ratione rectè nos sentire perspicitis: partim, ut ego etiam promptum & gratum erga vos animi mei studium (vobis) declarem, debitorem Magnificentiæ vestræ me offerendo, pro tali ac tanto, hospitalitatis ac susceptionis, quod impartiri mihi dignitati estis, beneficio. Quam ut benevole ac lubentes accipiatis, Amplitudinem vestram, supplex rogo & oro: nec styli ac dictionis respiciatis simplicitatem, aut humilem dicendi characterem: sed dogmatum, (quæ continet) veritatem & synceritatem: meique erga eximiam excellentiam præstantiamq; vestram, amoris & observantiæ promptitudinem, quam (& nunc) vobis conservo, & quoad vixero, conservaturus sum: & servatorem nostrum DEUM, & hominem JESUM CHRISTUM, unam ex S. S. Trinitate personam, maximum & summum Pontificem, unicunque, tam visibilis, quam invisibilis creaturæ regem, veneror & precor, ut vos cum patria tota, & republ. vestra in omni prosperitate conservet vestramque gubernationem ac regimen ad liberos vestros, ac liherorum liberos, usque ad seculi consummationem transmittat, Amen.

Ince-

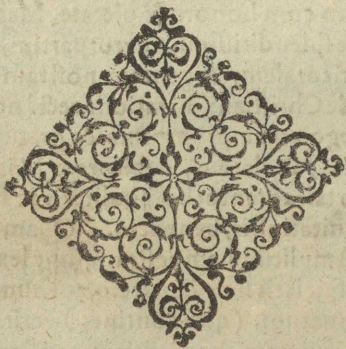
DEDICATIO.

7 Ἐν τῇ ὑμετέρᾳ πολυθρυλλήτῳ Ακαδημίᾳ τῇ Αλπορφικῇ.
Ἐτα τῆς ὧς Θεῶς πρὸς ἡμαῶς κατὰλλαγῆς, α χ κ ς.

Γαμηλιῶν Θ. ὁ γ δ ῶ Φ θ ἰ ν ο ι Θ.

Ὁ πὴν ὑμῶν ὑπεροχὴν δι' αἰδῶς ἑδύλαβεῖας
ἀγῶν, ἑ παύτη πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον
ἔσται Θεῶς δι' ἡμῶν Θ.,

ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ, ἹΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ,
πατριάρχης τε πρωτοσύγγελ Θ., ὁ Κρι-
στοπύγγελ Θ. ὁ ἐκ Βεροίας τῆς Μακεδονίας.

τῷ Δ' νοί.

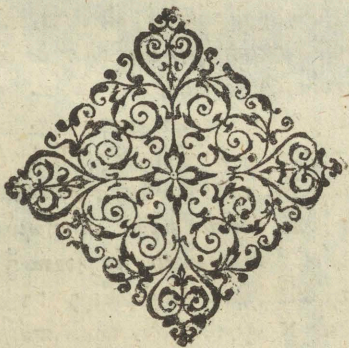
DEDICATIO.

8

In celeberrimâ Academiâ vestra Altdorphina. Anno à DEO
nobis reconciliato M. D C. XXVI. Mensis Januarij die 24.

*Eximiam praecllentiam & Ampli-
tudinem vestram debitâ pietate & reveren-
tiâ colens, omniq; felicitate ac prosperitate
à DEO cumulari optans*

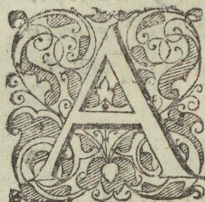
METROPHANES HIERO-
MONACHUS & Patriarchæ à
Sigillis primarius, Critopulus,
ex Berrhoëa Macedoniæ.

B

Lect.

Τῷ Διονικῶς ἀναγνώσκοντι, χάριν καὶ ἔλεον ὡς ἔ
 ἐνός τρυποπαίτης ἑ ὁμοσχίς Θεῷ.

Ναγῶσαι Φίλταπε, τὴν μὲν αἰτίαν τῆς ἐμῆς μα-
 κρας καὶ ὀπιπὸν οδοιπορίας, ἐξ ἧς παρόντι ἐστὶ
 διηγήσομαι. τῆς ἣ μέχρι τῆς λαμπερᾶς καὶ πε-
 φήμας Νωρμδεργης ἀφίξεως, πρὸς τοὺς ἄλλους,
 καὶ τὴν τῶν ἐκείνην κυβερνήτων ὀργάνειαν ἑ τὴν
 τῶν λοιπῶν πολιτῶν ἀρετὴν οἷς μοι ὑπάρχει.
 ἀλλὰ καὶ γὰρ πάλαι διατρέξων, καὶ πολλὰ περὶ τῆς ρηθείσης πόλεως
 πυθόμην, ἥκω ἐνταῦθα. σφοδρὰ τὴν φήμην ἐπαυγῶν ὅτι οὐκ
 ἐξηπάτησέ με. εἰ μὴ ὅτι καὶ πολλὰ τῶν τῇ πόλει προσόντων περὶ
 ματρὸν παρέλιπεν αὐτῇ. καὶ γὰρ ἱκανή, ὡς εἴκει, πάντα συλλήβδην πε-
 ραίνειν. ἐλθὼν οὖν κατεπλάσθην ὅτι τῇ τῇ ἐνοικέων ἀρετῇ, χρη-
 σότητι, Φιλανθρωπίᾳ, Φιλοξενίᾳ, καὶ ὀργάνειᾳ. πάντες γὰρ ἀπὸ μι-
 κρῶς ἕως μεγάλης ὀργάνειαν ἔχουσιν κεκόμενα. ὡς ὁκαιρῶς αὖ-
 τος ἐκείνο τὸ ὅτι τῇ Πολωνίᾳ ρηθέν, παρῳδήσεν ὅτι τῇ Νωρμδε-
 ργῇ. εἰρήνη μὲν γὰρ ὅτι τῇ Πολωνίᾳ, τὸ δὲ πολέμου τὸ αὐτῇ θρη-
 σκείαν, ἵεναι ἐκείσε, ὅπως ταύτῃ ἔνδοι. αἰνέτω μὲν καὶ λόγος, πολλὰς
 ἑ ποικίλας θρησκείας ἐκείθεν εἶναι. ρηθήσεται ἣ παρῳδικῶς ἑ λίαν
 προσφύρας ὅτι τῇ περὶ φήμῃ Νωρμδεργῇ: τὸ δὲ πολίτευμα τὴν αὖ-
 τῇ ὀργάνειαν, ἵεναι εἰς Νωρμδεργαν, κακῇ πάντως ταύτῃ ὀργάνειᾳ.
 καὶ γὰρ ἐστίν, ὅτι μὴ ἐν τοῖς ὀλίγοις χρόνοις ἐξ ὑπαρχῆς ὁ ποιῶν ὀργ-
 νῆς χρηματίσει. ταύτης τῇ ευγενείας, καὶ χρηστότητι, καὶ πᾶσι
 μὲν τοῖς ἴσως χρεῖσιν, καὶ ἥτις ἣ καὶ μοι θαυμάσιος μετέδωκεν
 οἱ περὶ φανέσαιοι συγκλητικοί, καὶ εἰς τὴν ὑφ' αὐτῶν Ἀκαδημίαν,
 τὴν ἐν Αλπορφίᾳ, πεπόμφασιν, συστήσαντες με τοῖς ἐσθλοῖς λαμπε-
 ραῖς καὶ περὶ φανέσαιοις διδασκάλοις. Ἐνθα γενόμενός μοι
 καὶ πλείστης ὀνείας ὡς πάλιν ὁσημέραι ἀξιομύθῳ, πῶς
 τῶν φίλων, οἷς ἐμὲ καὶ τῶν ἐμῶν μέλει, βελὴν δέδωκας,
 λόγῳ

Lectori benevolo, gratiam & misericordiam

*ab uno tribus personis constante, & coëssenti
ali DEO.*

Micissime Lector: causam quidem diuturnam ac difficilis peregrinationis meae exponere, praesentis non est instituti mei: Adventus vero mei in splendidam ac celebrem Noribergensium Urbem praeter alia, gubernatorum illius nobilitatem, caeterorumque civium virtutem mihi causam fuisse, te existimare velim. Nam cum olim jamdum alijs in locis versarer, deque eam, quam dixi, urbe, multa (praedictari) audirem, huc venio, famamque quod me non fefellerit, magnopere laudo, nisi quod multa eximia, quibus praepollet Urbs illa, praetermisit. Non enim, ut credibile est, summatim omnia comprehendere decantando poterat. Eo igitur cum venissem, in stuporem raptus sum ab incolarum virtute, benignitate, humanitate, hospitalitate & nobilitate. Omnes enim a minimo, ad maximum nobili indole ac moribus exculti sunt. Ita ut quod de Polonia dicitur, in parodia quadam, paucis mutatis, de Noriberga, non incommodè usurpari possit: dictum enim est de Polonia qui religionem suam amiserit, eò se conferat: ibi enim illum eam reperi-
turum esse. Quò dicitur, multas & varias ibi religiones esse innuitur. De Noriberga enim commodè admodum per imitationem, quandam dici poterit, qui nobilitatem suam amiserit, Noribergam eat, & omnino eam ibi inventurus est. Fieri enim nequit, quin talis aliquis exiguo temporis spacio de novo (ibi) nobilis evasurus sit. Hujus ergo nobilitatis & benignitatis fructum cum in omnes, qui (eo) indigent (conferre solent) tum in me etiam Nobilissimi Senatores liberaliter contulerunt, & in Altdorphinam Academiam, ipsis subjectam, cum commendationibus ad Clarissimos & celeberrimos illius Doctores miserunt. Quò, postquam veni, magnaque omnium benevolentia quotidie fruor, quidam ex amicis, qui & mei, & rerum mearum curam gerunt, auctores mihi extiterunt,

λόγον δημοσίᾳ διζαλθεῖν ἐν τῇ πολυθρυλλήτῳ Ἀκαδημίᾳ, κατὰ τὴν
ἐργήτην, τῆς ἐν σαρκὶ Θεοῦ λόγος ἐκ παρθένου γεννήσεως. δι' ἧς καὶ
τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας πίσις ἐν τοῖς χωρίοις τέποις δηλωθεῖν ὡς
οἶόντι. εἰς τὴν ἐκείνων βελή, ἐχρυσάκα τὸν παρόντα λόγον, καὶ τὴν
τοῦ δημοσίου ἀπήγγελλαι. Ὁν λόγον εἰς τὰ λατίνων γλώσσων μετενεχ-
θέντα Διὰ Θεοῦ λαμπερότατος ἐπεφανεστάτος κυρίου Θεοργίου Κεκε-
κίς, Θεοῦ τῆς ἡθικῆς Φιλοσοφίας, καὶ τῆς Ἑλλάδος Φωνῆς ἐνθάδε δι-
δασκάλου ἀξιώτατος, εἰς Φῶς τε ἡδὴ Διὰ τυπγραφίαν παραρτομέ-
νον, ἀναγιγνώσκων, ὁππότες αὐτοῦ ἀναγνώσει, φράσιν μὲν λίαν γλα-
φυράν καὶ πεπορευμένην, ἢ χαρακτῆρ' ὑπερβολικὸν ὑψοῦ, ἢ
μηδαμῶς ζητήσης. εἰ γὰρ μοι φροντὶς περὶ τῶν ὑπερῶς μιμη-
μένων τοῖς ἀγίοις τῆς Ἐκκλησίας πατέρας. οἱ ποσὶν ἀπέχουσι τῶν
ρήτῶν, ὅσον ἐξ ἀδελφῶν τὰς περὶ ἐργῶν καὶ πεφανακισμένη φρά-
σις χωριζόμεναι, ἐν τῇ τῶν θεῶν ἐκφράσει.

Δόγματά δ' αὐτῶν ἐχόμενα, καὶ κατὰ πάντα τῇ θεοπνεύ-
στῳ γραφῇ σωζόμενα, διήσεις, χεδόν, ἀπάντα τὰ κορυφαίοντα
τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως. εἰ γὰρ δὴ μόνον περὶ τῆς Θεοῦ λόγος
σαρκώσεως, ὃ ἡμέτερος λόγος διέλαβεν, ἀλλ' ὅσα καὶ περὶ
τῆς ὁμοσεύς τριάδος ὕμνησεν, εἴτα καὶ τῶν ἱερῶν μυστηρίων ἀκρο-
θιγῶς ὑψατο, ἀναστήσεως τε παργενῆς, καὶ κρίσεως ἐσχάτης καὶ ἀντα-
ποδόσεως ἐμνήσθη. σωελὸν τι ἢ φάναι, τὰ θεμελίως λόγον ἔχον-
τα, ἐν τῷ σωτηριῷ Χριστιανισμῷ, ὡς οἶόντι, διεσείφην.

Εἰ δὲ θεομῶς περὶ τὰς αἵρετικὰς διηρέχθη ὁ λόγος, θαυμαστὸν εἶ-
δεν. τέναρτον μὲν ἐν, θαυμαστὸν δόξειεν, ὅτι μὴ ἐθερμότερον. καὶ
γὰρ καθάπερ σὺν λόγῳ, τὴν ἀναλήτως νοσήτων, ἢ ἀληθύνουσιν,
ὁφείτε εἰς ἐαυτοὺς γυμνασμοὶ, αἰδοῦσιν τὴν σφῶν Γαλατωρίας, ἐθε-
ραπείαν ζητήσωσιν. ὅς ὁ Ἀπόστολος φαίνει τοῖς περὶ τὰς Γαλάτας,
αἰοήτας αὐτοὺς καλῶν: διορθώσαντας ἢ τέκνα αὐτῶν πειρασμοῦ.
ἔτι καὶ τῶν ἐκλεκτῶν καρδίαι τῶν θεῶν πυρπολέμεναι ζήλω, ὅσα
ἀνέχονται μὴ ὁππότεν τοῖς τῇ αὐτῇ αὐτοῖς ἀντικειμένοις. λέγοντες,
μὴ Θεοῦ περὶ τὴν Ἑλλάδα, Ζηλῶν ἐξήλωκα Θεῷ κυρίῳ παντοκράτορι.

Σὺ δὲ,

ut orationem aliquam publicè in Academia nobili, appetente Feste DE I verbi, secundum carnem ex virgine nati, recitare instituerem: Ex qua orientalis Ecclesię fides & religio, quantum fieri posset, his in locis innotesceret. Quorum consilio ut parerem, orationem hanc raptim & tumultuario opere consarcinatam, recitavi: quam ab amico quodam & hospite meo in latinum sermonem translata & in lucem operatypographica emissam, dum legis, æquissime Lector, dictionem quidem admodum elegantem & affabrè tornatam, & sublime dicendi genus haud quaquam requires: Non enim id curæ mihi fuit, sanctos Ecclesię patres imitari conanti, qui ab ijs, quæ dixi, in tantum abstinent, ut etiam vitio id vertant ijs, qui in rerum divinarum explicatione, exquisito & fucato orationis genere utuntur.

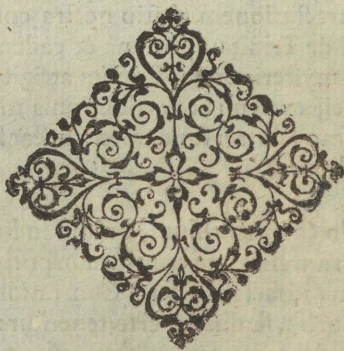
Præcipua autem fidei Christianæ dogmata, veritatis fundamento innixa, & scripturæ divinitus inspiratæ, exactè congruentia, pleraque omnia invenies. Non solum enim de incarnatione DE I verbi tractationem oratio nostra complectitur: sed etiam non pauca, de Trinitate, in unâ & eadem Essentia decantavit. Deinde & mysteria sacra, strictim attingit, resurrectionisq; universalis & iudicij extremi ac retributionis meminit: Summa, quæ in Christianismo salutari fundamenti instar habent pro capto & virili nostra declaravit.

Quod si calido (aliquantulum) animo in hæreticos invecta est oratio: nihil mirum est: quin contrarium potius mirum foret, si non calidiore etiam (id factum esset.) Cum ratione enim tangere, oportet eos, qui morbo, sensus experte, tenentur: ut ex doloris sensu, vel serius etiam ad se redeunt, miseriam suam intelligant, & remedium requirant: id quod Apostolus quoq; facere videtur, cum ad Galatas scribens, eos amones: postquam verò correcti sunt, filios suos appellat & salutat. Sic Electorum corda zelo divino accensa, quo minus eos, qui veritati adversantur, verbis castigant, se non continent: Eliæ Prophetæ illud usurpantes: Zelando Zelatus sum pro Jehovâ Deo exercituum.

Σὺ γ', φίλτατε ἀναγνώσα, εἰ μὴ πὺν θερμὸν ὑμῶν ζήλον εἰ-
 μῆση, μετρίωπερα φρονῶν, καὶ κρείττον ὑμῶν, ἴσως, εἰδώς, ἀλλὰ
 τοῦ ὀρθοδοξίαν μίμησαι, καὶ τὰ δι' σεβῆ δογματὰ διπλόδεξαι. ἵνα
 σὺτε σωτηρίας τύχης, ἐν ἡμέρᾳ δοκιμαζέσθης τὰ πάντα. Διὰ πυρὸς,
 τ' μὴ χόρτον σὺν τῇ καλᾷ φλέγοντι, τ' ἡ χρυσὸν ἐ' ἀργυρον λαμ-
 πρύνοντος. ἡμεῖς τε διὰ σὲ χάριν ἑυρωμῶν, ὡς καὶ τῷ Φιλαν-
 θρώπῳ κελτῇ, ὅτι τῷ παρόντι ἀπολῶ ἐπεὶ λόγῳ ἀφελήσασμέν σε.
 Ἐρρώσο καὶ δυνόει τ' ἀνοιώτισε. Ἐν Αἰτοφρίᾳ τῶν Νωρικῶν. Ἐπὶ
 τῆς τε Θεᾶς περὶ ἡμᾶς κατὰλλαγῆς, α. χ. κς.

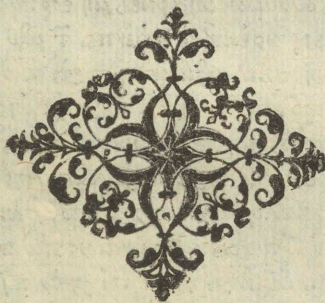
Γαμηλιῶν ὁ γδοήν φθινόῳ.

ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ, ἹΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ,
 πατριάρχικος τε πτωπὸς γγελ, ὁ Κελ-
 τὸς αλ. ὁ ἐκ Βεροίας τῆς Μακεδονίας.

Tu verò, amicissime Lector, si calidum quidem Zelum nostrum imitari non voles, qui moderatiore es animo, & melius fortasse, quàm nos, rem intelligis: saltem doctrinę veritatem & synceritatem imitare, piąq; amplectere dogmata, ut & tu salutem consequaris in die, qui per ignem probabit omnia: & scenum quidem, cum stipulā exuret, aurum verò & argentum clarum splendidumq; reddet; nos verò gratiam per te apud benignum judicem inveniamus, quod te, oratione hac simplici, ac velut humi repente adjuverimus. Vale, & amantem redama. Alsdorphi Noricorum, Anno, à D^eo nobis reconciliato MDCXXVI. die 24. Januarij.

METROPHANES HIEROMONACHUS, & Patriarchæ à sigillis primarius, Critopulus, Berrhöensis Macedo.

ORA-

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

εἰς τὴν ἘΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ κατὰ

σαῖκα γλῆνησιν.

ΒΙΟΝ ΑΙΝΕΡΤΑΣ, ὁδὸς ἀπανδόκευ. ἔτε γὰρ οἱ μακραὶ
 ὁδοί πορεῖαν τελλόμενοι, θυμαρῶς αὐτὴν ἀλύπως ταύ-
 τῃ ἀνύσεν, μὴ ἐκ διαλείμα. καὶ αὐλύνοντες, καὶ ἐαυ-
 τὰς ἀναλαμβάνοντες, ἔθ' οἱ τὸν τραχυὴ καὶ ὀπίσπον
 τὴν δὲ βίον τρέχοντες, θυμῶς διάγειεν, μὴ ἐορτῆς, καὶ πανηγύρεσιν,
 ὥστε πανδοχείοις μετρίως ἐαυτὰς αἰέντες, τὸ μὲν δυσχερῶν τῆς πα-
 ρέσεως πολυμόχθας ζωῆς ὀπιλανθάνοντα, πρὸς τὴν μέλλουσαν δ' ἀνε-
 σιν καὶ ἡρεμίαν ἀφορῶντες, ἣν ἡ τῆς προκείμενης ἐορτῆς ὑπόθεσις
 διδάσκει, ἀναρρωννύτες καὶ θερσοπιῶντες σφὰς αὐτὰς, θερμόπε-
 ρον καὶ νεανικώτερον ὅπλ' τὰ πρὸς ὡ χωρῶσι, μηδὲνα λόγον ποιέμε-
 νοι, τὸ παρεμπιπτόντων κωλυμάτων, ἢ χαλεποτήτων, ἀλλ' ἐκείνο μόνον
 σκοπῶντες, ὅπως αὐτὴν δύνανται καὶ γενναίως τὴν πόλιν, ἣν πρῶτον
 κατέλαβον. πόλιν ἐκείνην, ἥς τὰ τεῖχη ἐν ταῖς ἀχρεάντοισι χερσὶ
 ἔαοράτε. θεῶν ἐθαυράφηνται, τὴν δὲ χαῖαν καὶ μακαρίαν ἡμῶν
 πατρίδα, τὴν αὖτε λέγουσιν ἱερουσαλήμ. ἥς οἰκιστὴς ὁ πολὺς καὶ κυ-
 βερνήτης, ὁ πρὸ ἐωσφόρου μὲν (ταῦτ' ἐστὶν ἀνάρχως καὶ ἀχρόνως) ἐκ
 ἑαυτοῦ ἀνάρχως πατὴρ γεννητὴς, σήμερον δὲ ἐκ παρθένου μητρός ἀφρά-
 τως καὶ ἀνερμηνεύτως ὑμῖν τεχθῆς. Πολίται δὲ ταύτης, αἱ τε ὀμηγύρες
 καὶ αὐτὰ διωάμεων, καὶ ἡ τῶν προσηκόντων ἐκκλησία, πεπελειωμένων ἐν
 διαθήκῃ, ἐρραντισμένη αἵματι, καὶ μόσχων καὶ τράγων, ἀλλὰ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, μεσίτης θεῶν καὶ ἀνθρώπων.

Εορτήν,

ORATIO PANEGYRICA,

In Nativitatem JESU CHRISTI, secundum carnem.

Ita diebus festis ac feriis carens, via est sine
hospitijs ac diversorijs. Nam neque qui vel iter ali-
quod longinquum suscipiunt, facile & sine molestia
id conficiunt, nisi vicibus alternis divertant, ac se vires-
que suas recolligant & reficiant: nec qui asperam,
hanc & ærumnosam percurrunt vitam, cum aliqua animi alacritate
eam traducunt, nisi diebus festis ac feriis solennibus, seu diversorijs
quibusdam, moderatè animum relaxando ærumnosæ hujus vitæ
molestiarum & difficultatum obliviscantur, & ad futuram quie- *Esa. 66.*
tem ac tranquillitatem respiciendo, quam instantis diei festi argu-
mentum nos docet, se ipsos corroborent, atq; confirment, ardentio-
reque studio ad ulteriora tendant: non morati impedimenta & diffi-
cultates, quæ ex transverso incidunt: verùm illud solum spectantes,
quomodo feliciter & fortiter civitatem, ipsis propositam, assequan- *Ebr. 12.*
tur: illam dico civitatem, cujus muri incontaminatis invisibilis
DEI manibus depicti sunt, veterem & beatam patriam nostram,
cœlestem Hierosolymam, cujus conditor, protector & gubernator
est, qui ante Luciferum quidem (hoc est, absq; omni principio ac *Psal. 109.*
tempore) ex patre, omni principio carente, natus, hodie verò ex
virgine matre modo nobis inexplicabili & inenarrabili genitus est, *v. 3.*
cives verò hujus, cœlestium potestatum cœtus, & Ecclesia primo
genitorum, & in testamento perfectorum, conspersa sanguine, non *Heb. 12.*
vitulorum & hircorum: sed CHRISTI JESU mediatoris inter
DEUM & hominem.

Ἑορτήν, αὐτὸς ὁ Θεὸς Διὰ τὴν γράμματι, καὶ Διὰ τῆς φύσεως
 ποῦ δίδωσι. Τοὺς μὲν Ἰεδαίους Διὰ γράμματι τοῦτο κελεύων.
 ἐντύθη ἡ τοῦ Σαββάτου ἡμέρα ἀγία παρ' αὐτοῖς ὥς παντάπασιν ἁ-
 γίος. ἑμόνον μέχρι τέκνων καὶ ἡραπύλων, ἀλλὰ καὶ ὑποζυγίων αὐτῶν
 (μέλει γὰρ καὶ τῶν τῶν ἡμερῶν δι' ἡμῶς αὐτοῦς.) ἐντύθη τὸ
 πάχος ἐπ' ἡμέρον ἄγεται, ἐντύθη ἡ πεντηκοστή, ἐντύθη ἡ σκηνοπη-
 γία. Τὰ δὲ ἔθνη (ἔδει γὰρ ἔδει τὸ κρινόν των ἀπάντων ἡμερῶν,
 καὶ ὅτι οἱ ἀγνοῶντες ἐπὶ, μηδ' ὁκείων ὀλιγαρχῶν αἰθρώπων γε
 ὄντων) Διὰ φύσεως τοῦτο διδάσκει. ὡς περ Φησὶ τις τῶν παρ'
 αὐτοῖς ἐνδόξων καὶ περὶ φανῶν. Ἑορτή, λεγὼν, ἔρημα καὶ
 δῶρον Θεοῦ, εἰς ἀνάπαυσιν τῶν περὶ τὸ βίον μετῴκτων ποῦ δίδωμεν,
 οἰκτεῖται. τὸ Θεὸς τὸ αἰθρώπων ὀλίγων γένος. Εἰδ' ἕκαστοι
 τῶν φαίνονται κατὰ χροῖμα τῶν πραγμάτων, οἱ μὲν μέχρι τῆς
 τῆς τοῦ Θεοῦ λατρείας περὶ γράφοντες, καὶ ἔδεν πλεον νεότης. οἱ δὲ
 δαίμονιοι ἀλλ' ὅτι Θεῶ ζῶντι, ὥς ἴσους καὶ πανηγυρίζοντες: καὶ ἀμ-
 φόροι ὅπως αὐτῇ γὰρ χαίρουσι σκεπτόντες, ὡς συμβαίνει
 αὐτοῖς τῇ ἑορτῇ καὶ ἡεολατρείαν, ἀλλὰ καὶ ἰοδελείαν, καὶ λαγνείας
 ἀφορμὴν, μὴ ποῦ τῆς τοῦ αἰτίαν τῆς κατὰ χροῖμα τῶν ἑορτῶν
 ἡεὶ Θεῶ προσέλωμεν. ἑδαμῶς γινώσκω δὲ ὅς Θεὸς ἀληθής, πᾶς
 ὁ αἰθρώπων ψεύτης. Ἀλλ' οἱ μὲν τὰ σαρκὸς φρονέοντες, καὶ τῶν δόκ-
 κείων γράμματι προσκείμενοι, ἀλλ' ὅτι τῶν ζωοποιῶν πνέματι
 προσέχοντες, σωματικῆς καὶ μόνης περιφύσεως ἀφορμὴν πᾶς ἑορτῆς οἰ-
 μενοι, εἰκότως σωματικῶς πάντα καὶ ἄγουν. Οἱ δὲ ἐξεληέτο
 ὑπεραναβῆναι τῇ σάρκι, καὶ εἶσα τὴν φέλης χωρήσει, καὶ θείας
 ἡμῶς ἀξιοῦναι, ποῦ γὰρ πᾶς ὡς οἶον πᾶς τῇ πνέματι
 μυστηρίοις, ἴσασι ποῦ τῆς καὶ τῇ μουσικῶν ἡμερῶν πᾶς καὶ κα-
 δαίνειν. τί τοῦτο; τῇ δὲ τῇ γήινων καὶ κάτω παλαιμένων χολῇ
 πᾶς καὶ δέξιαν, εἰς τῇ τῶν πνέματικῶν ἀσπιδὸν πᾶς ὀπτιμέ-
 λειαν μετὰγειν.

Diem festum Deus ipse, partim in scriptura, partim in natura instituit. Judæos quidem per scripturam id jubens: hinc dies Sabbathi apud illos sacrosanctus, omnisque operis & laboris vacuus: non solum usque ad liberos & servos, sed etiam usque ad illorum jumenta (se extendens); Nam illorum quoque curam, nostri causa, Opifex gerit: hinc Pascha per septem dies celebratur: *Num. 26.* hinc Pentecoste, hinc festum tabernaculorum & novilunii, & *Deut. 16.* alia, quæ lex Mosaica instituit. Gentes verò (nam illorum quoque; utpote, cum & ipsi homines essent, communem rerum omnium opificem, quamvis adhuc ipsis incognitus esset, curam haudquam negligere oportebat) per naturam hoc docet ut quidam, magni apud illos nominis ac famæ, festum, inquit, Deorum inventum ac munus est; ad requiem majorum in vita laborum à Deo concessum, generis humani, varijs laboribus oppressi, miserescente. Quod si verò istorum singuli munere hoc abuti videntur, dum Judæi quidem hæc solà re Dei cultum circumscribunt ac metiuntur, nec amplius quicquam intelligunt: Gentes verò Dæmonijs, non autem Deo viventi & victimas cædunt, & ludos panegyricos celebrant: & utriq; hoc agunt, ut ventri serviant: ita ut festum illis non cultus divinus, sed ventri præstitum servitium & libidinis occasio fiat: num proinde abusus istius causa, auctori festorum imputanda erit? Minimè verò. Quin potius sit Deus verax, omnis autem hominū mendax. Nam quæ ea, quæ carnis sunt, sapiunt, & literæ occidenti inharerent, non autem spiritui vivificanti attendunt, & dies festos carnalis tantum oblectationis occasionem & materiam arbitrantur, meritò, ut corpori tantum volupe sit, eos celebrant. Quibus verò datum est, ut supra carnem altius ascendunt, & intra nubes penetrent, & oraculorum divinorum voce & intelligentiâ digni habeantur, & spiritus testimonia, quantum conceditur, introspiciant, (ij verò) præter illud occultius aliquid venari, indeq; lucrifacere non sunt. Quidnam verò hoc? vacationem & cessationem à rebus terrenis, & quæ pedibus calcantur, ad rerum Spiritualium studium & curam transferre!

Σχολάσπετε, γάρ φησι, Ἐγὼ τε, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός, ὁ ὑψι-
 μῦς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὁ ὑψιμῦς ἐν τῇ γῇ. ὡς ἔχουσιν τε ἀντι-
 νῶς ἐν ἀντίστασι τῷ ὑψι τῷ Θεῷ μυσηρίων, μὴ πρῶτον ἔπιλῃ καὶ
 τῇ ὕλης, τὸ γε εἰς αἰθρῶπινην διώκωμεν ἦκον, ἀπαλαφύτα.

Μὴ κατὰρῶ γάρ κατὰρ ἑφάπτεσθαι μὴ ἔμενεν ἡ, ὡς καὶ
 πνιτῶν ἔξω δεδοικται. ὅτι ἐν, ἐορτάζει μὲν ὁ Ἰσδαῖος, ἀλλὰ λίαν
 αὐοήτως. καὶ τοῦ Θεοῦ ἀναξίως. βρώμασι καὶ πώμασι τὴν δόσε-
 βειαν περὶ γάφω. καὶ εἰκότως γε. σαρκικὸς γάρ ὢν, καὶ τὸ σαρκικὸν
 νόμον διακῶν, εἰς τὸ πνιματικὸν ἔσω ἐφθασεν, ἀλλ' ὀπτικὸν μὲν
 ἔχων ἐν τῇ ψυχῇ τὸ μωσαϊκὸν κάλυμα, ἀποφθαλμῶσιν τῷ ὑπὲρ
 τὸν Μωσῆν δεδοξασμένῳ μεσσία ἔδωκεν). Ἐορτάζει καὶ ὁ ἐθνι-
 κός, ἀλλὰ λίαν ἀσεβῶς καὶ ἀλόγως. ἔτι γὰρ τῷ κτήνι, ἀλλὰ τῇ
 κτίσει, καὶ πάσῃ, καὶ δαίμονις ἀκαθάρτοις, τὴν πανήγυριν ἄρξαι.
 Ἡμεῖς δ', ὅσοι τὴν τε τῶν ἐθνῶν πλανήν, τὴν τε τῇ ἰσδαϊαν κυφό-
 τιαν ἀφουρόντες χάρειν τοῦ σήμερον ἐκ παρθένου τεχθέντι κυ-
 ρεῖς Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ πνιματικὸν κατ' ἐκείνου νόμον τῇ ἐκεί-
 νῃ χειραγωγία, μὴ οὕτω πανηγυρίσασθαι, μὴδ' οὕτω τὰς ἐορτὰς
 ἄγαμναι, ἀλλὰ πνιματικῶς ὥς καὶ καὶ Χριστιανούς καὶ Χριστιανῶν πᾶ-
 ντας. Ἐσται δ' οὕτως πᾶς, αὐτὸς εἰδόμενος τὴν αἰτίαν τοῦ γέννησθαι, αὐ-
 τὸν ἐρδνήσωμεν πᾶσι τὰ συμβολικῶς τὸ αὐτὸ γέννησιν περὶ τῶν πᾶντων,
 αὐτὸ κατὰ μᾶθωμεν τὰ τῶν περὶ αὐτὸς κυρύματα, αὐτὸ ζητήσω-
 μεν τὰ ἐν τῇ γέννησιν συμβάντα, αὐτὸ ἐξιχνιάσωμεν σωφρόνως καὶ δι-
 λαβῶς, ἀλλὰ μὴ αἰσθαλῶς ὡς ἀφρόνως, τὸν τρόπον καὶ τὸ σκοπὸν τῶν
 Θεῶν πρὸς ἡμᾶς καὶ ὑπὲρ ἡμῶν συγκαταβάσεως. Οὕτως ἐορτάζει
 Χριστιανός. αὕτη πανήγυρις Θεοτερπής. αὕτη ὁλοή ἐπαμνητή. αὕτη
 τροφή πνιματική, ψυχαῖς ἀθανάταις ἑκατὸ εἰκόνα Θεοῦ δημιουργη-
 θείας προσήκουσα. ἥς ἐγὼ τήμερον τὴν διακονίαν ἀνεδεξάμεν, ἑκατό-
 ντα ἔτι παρὰ τυχῶσιν, ἀλλ' ἐν συλλογῇ τριάντων ἑκατοντῶν ἀνδρῶν.
 λογάδων καὶ πᾶσι σοφίᾳ πανταχῶς πεφανεσάτων, καὶ τριάντη ἀκαδημία
 λαμπερῆ καὶ πολυθρῶν. ἡν καλῶς καὶ ἀξίως ἐαυτῆς ποιῶ-
 σι ἡ λαμπερὴ πόλις Νωρεμβέργα, συγκροτεῖτε καὶ πείπει.
 ἡν Νω-

Aitenim, Festum agite, & scitote, quod ego sim *Deus*, exal- *Exod. 23.*
tatus intergentes, & exaltatus in terra, utpote cum intentis, & irre-
tortis oculis altitudinem mysteriorum divinorum intueri nemini
liceat, nisi prius à luto (quantum fert humanæ facultatis captus)
animum perpurgatum habeat.

Impurum enim, id quod purum est tractare & attingere, haud
quaquam fas est, ut cuidam eorum qui foris sunt, visum est. Qua- *Plato.*
propter festum quidem agit Judæus, verum per quam, stultè nec ut
Deo dignum est, ciborum & porionum usu, pietatem definiens. Et
meritò quidem. Carnalis enim cum sit, & legem carnis persequa-
tur, spiritus legem nondum assecutus est: sed cum Mosis velamen, *2. Cor. 3.*
cordi impositum habeat, Messiam, qui supra Mosen exaltatus &
glorificatus est, rectis oculis intueri nequit. Festum agit etiam Eth-
nicus, verum perquam impiè & præter rationem. Non enim Cre-
atori, sed creaturæ, & affectibus, impurisq; Dæmonibus, publicos *Rom. 2.*
conventus agit. Nos verò, qui *DOMINI JESU CHRISTI*,
ex virgine hodie nati gratiæ & beneficio tum Ethnicorum errorem,
tum Judæorum vanitatem effugimus, & ad legem spiritus evasimus,
ipsius ductu, non ita solennes conventus diesq; festos agamus, sed
spirituali modo, & ut Christianis & Christianorum filijs fas est.
Quomodo v. hoc fiet? si dignitatem illius, qui natus est, cognosca-
mus: Si ea scrutemur, quæ sub figura & ænigmatibus nativitatem il-
lius adumbrarunt: si prophetarum de ipso oracula perpendamus:
si, quæ in ipsa nativitate contigerunt, exquiramus: si modum &
consilium, quo *Deus* salutis nostræ causâ adeò sese ad nos demi-
serit, piè ac modèstè, non verò arroganter & stolidè investigemus.
Ita Festum agit Christianus: hæc Deo digna est cætus publici solen-
nitas: hæc operum & laborum quies laudem meretur: hoc spiritu-
ale pabulum est, immortalib⁹ & ad imaginem *DEI* formati animis
conveniens. Cujus ego ministerium hodie suscepi: idq; non inter
quosvis, sed in cætu talium & tantorum virorum, tum alibi passim,
tum in hac etiam splendidissima & celeberrima *Universitate* doctri-
næ & eruditionis laude clarissimorum, quam præclarè admodum,
ac ut se dignum est, *Norimbergensis Resp.* instituit ac sustentat.

ἦν Νωρεμβέργαν εἰς πῆς ὀφθαλμὸν αἰπότης τῆ Γερμανίας καλέσεν, ὥς αὐτὸν τοῦ προσηκόντος αἰμάρτι. τίς γὰρ τῆ ἐνθάδε πόλεων ἐξισο-
 θῆναι διώσται τῇ περὶ φανερῶν πόλει; ἐν τε οἰκοδομαῖς λαμπροτά-
 ταις, δημοσίαις τε καὶ ἰδίαις; ἐν τε ὀχυρώμασι ἢ ὅποιοι φοβερωτά-
 τοις; ἐν πάλῃ αὐθράπων ἀναρρυθμῶν; ἐν πάλῃ; ἐν δὲ γυμνασ-
 ῖοις; ἐν δὲ νομίᾳ; ἐν δικαιοσύνῃ; ταῦτα γὰρ ἐφ' οἷς αἱ πόλεις ἀνέχουσιν.
 ἀλλὰ τίς τῶν πόλεων, τῶν περὶ ταῦτα πρωτεύων ἢ περὶ φανῆς Νωρεμ-
 βέργα ὡς περὶ χερσὶ; Μᾶλλον ἢ τίς τῶν περὶ πόλεων ἔτι αὐτῆς
 καὶ ἀνέρωχεν, ὥς πολὺν ἔτι περὶ πρωτεύων τῇ Νωρεμβέργα αἰ-
 φισθησῇ; ἀλλὰ μὴ ἐκῦσαι καὶ ἐξελοντὴς ταύτης τῆ περὶ φανῆς ὑπὸ
 ἐκείνης; ἀλλὰ πῶς οἰομένη εἰς δόξα γαυρῶν μετὰ τῇ Νωρεμβέργα
 ταχθεῖν. Ἀλλ' ἔγωγε ἔτι ῥηθῆναι λαμπρὰν καὶ περὶ φανῆν τὴν πό-
 λιν καλίστην, ὥς ἡ περὶ φανῆ καὶ ὁππότε, ἦν ὁσημέραι περὶ τὴν περὶ-
 κλυτον Αλπερφικὴν Ακαδημίαν κατέβαλλεν, δαπάναις ἀφροντα-
 ταις ποσάτας καὶ τηλικαύτας διδασκάλας περὶ φανῆ, οἱ ἐν παντελεῖ
 αἰμερμυῖα τῇ περὶ βίον ἀναγκαίων ἀφροντες, πρᾶξι καὶ ἡ περὶ φανῆ
 νύκτωρ καὶ μετ' ἡμέραν ἐμμελεῖαντες, ἑαυτοῖς περὶ φανῆ τὴν δό-
 ξαν ἀπὸ τῆς περὶ φανῆ, ἢ τῇ νεολαίᾳ χαλαναγωγῶσι περὶ φανῆ
 θύνασι, τὴν καὶ ὑποχραμὸν ἐαυτοῖς εἰς ἀρετὴν παρέχοντες. Ἐν
 πόλει γὰρ τῶν Ακαδημιῶν περὶ φανῆ ποιεῖται τὴν σωφροσύνην
 εὐροῖεν αὐτὸς ἢ ἐνθάδε; ποῦ νηφαλιότης μᾶλλον ἢ ἐνθάδε ἀσκήτῃ;
 ποῦ βελτίον ἦεν οἱ περὶ φανῆ κεκέρσμενται, μᾶλλον τῇ Αλπερφικῇ
 ποῦ μείζων αἰδὼς πῶς διδασκάλοις ὑπὸ τῇ διδασκαλίᾳ
 ἀπονέμεται, ἢ ἐν Αλπερφίᾳ; ἀλλὰ ποῦ οἱ διδάσκαλοι βελτίους
 ἑαυτοῖς εἰς ὁρμήματα πῶς διδασκαλίοις παρέχουσιν, ἢ ἐνθάδε; εἰ-
 κῶς ἄρα καὶ κατ' ὀφειλὴν τῆς περὶ φανῆ πικρῆς αἰσθάνεται.

Παρελθόντες ἐν καὶ τηλικαύτοις αὐθράσι ἐγὼ τήμερον τὸ λόγον περὶ-
 εἰρημὸς, ἔκκει ἀμφιβάλλω μὴ συγγνώμης τοῦ εἶναι, εἴπερ κατ' ἀξίαν τῇ
 παρελθούσῃ καὶ πανηγύρεως κληρονομήσοι. περὶ φανῆ καὶ ἔτι τῇ τῇ Ἀν-
 δρῶν χρηστότητι ἢ ὁππότε, καὶ τῇ τῆς περὶ φανῆ μεκατέρχας ἢ ἐν περὶ-
 φανῆς περὶ φανῆς ἀντιοῖα ἀπεσοδοκῆται, ἢ ἀποδοχῇ τῶν μαθησίων.

Ἀρξομένη

Quam (Remp.) si quis Germaniæ totius oculum appellet, ab eo, quod par est, nihil aberret. Quænam enim ex urbibus his in locis cum nobilissimâ illa urbe comparari possit, vel ædificijs splendidissimis, tam publicis quàm privatis: vel munitionibus & armaturis maximè horribilibus: vel innumerabili hominum multitudine: vel divitijs: vel nobilitate: vel bonâ legum & Juris totiusq; Reip. descriptione & constitutione: vel justitiâ & æquitate? hæc enim sunt, quibus urbes gloriari solent. At cuinam urbium de principatu horum (quæ dixi) concedit inclyta Norimberga? vel potius, quænam ex vicinis urbibus tam arrogans & insolens sit, ut de primatu (horum) cum Norimbergâ contendere audeat? nec spontè ac lubens primas illi cedat, secum verò benè agi existimet, si secundo à Norimbergâ loco consistat? Cæterum ex ijs, quæ dicta sunt, nihil est quod æquè urbis hujus splendorem ac celebritatem augeat, quàm studium & cura, quâ celeberrimam Academiam Altorphinam quotidie complectitur, dum liberalissimis impensis tot & tantos Doctores sustentat, qui in summâ de rebus ad victum necessarijs, securitate degentes, actioniq; & contemplationi, diēs noctesq; incumbentes, magnam tum sibi ipsis ex eo gloriam comparant, tum juventutem veluti frenis quibusdam moderantur & regunt, sequē ipsos ad virtutem persequendam, typum & exempla illis exhibent. In quam enim Academia, majus quàm in hac, temperantiæ studium quis inveniat? ubinam sobrietas magis, quàm hic colitur? ubinam melioribus juvenus studiosa, moribus est prædita, quàm in Altorphina? ubi major professoribus reverentia & honor tribuitur, quàm Altorphij? Sed & ubinam Doctores semet ipsos, ad exemplum discipulis, meliores præbent, quàm hic? Jure igitur ac merito honore ab illis dignantur!

Coram talibus & tantis ergò viris ego verba hodie facturus minimè dubito, veniam me consecuturum, si quid, haud pro dignitate festi, & solennitatis præsentis à me dictum fuerit: humanitatis & æquitatis illorum argumento fretus, tum etiam, inopinatè quam ab initio, & in primo aspectu mihi præstiterunt, benevolentia, & mirum in modum amicæ susceptionis.

Unde

Ἀρξομαι τριγυροῦ τῆ πανηγυρίζειν πόλιν; πάντως ὅθεν πορ-
 σήκει. πορσῆκει ἢ πόλιν; ἀπὸ τῆ ἀγίας Ἐθροπνύσης γραφῆς. αὐτῇ
 γὰρ θεμέλιον καὶ βάσις τῶν Χριστιανῶν διδασκαλίας. καὶ ὁ μὴ
 ἔτω φρονῶν, ἔτω θείας ἐλλάμψεως ἔτυχεν, ἀλλ' ἐπὶ σκότῳ βαθεῖ καὶ
 ἀγνοίᾳ χαλεπῇ κατέχευται. Παρέσω τῶντων ὁ αἰθερὸς δρόμος, καὶ
 ὑψηλότης καὶ ἑρανοβάμων δόξασι Παῦλ, καὶ κομίζεται ἡμῖν
 διδασκαλίαν, ὥστε ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἄνωγεν. εἶπε ἔκ τῳ τρίτῳ
 ἑρανοῦ, εἶπε τῷ ὁδοδείστῃ, ὅπως πολλὰ Ἐσθέρῳ ἀκούσεις παρε-
 σιῶπῃσιν, ὡς μὴ ἐξὸν ἀνθρώπῳ ταῦτα λαλεῖν. ὁ ἢ ἡμῖν συνέφε-
 ρεν ὥστε εἰσῆλθε. τί τῆτο; Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τῆ χάριτος, ἐξα-
 πύπτειν ὁ Θεὸς τὴν υἱὸν αὐτοῦ τὸ μονογενῆ, γενόμενον ἔκ γυναικὸς γε-
 νόμῳ ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγορεύσῃ, ἵνα πᾶσι υἱοθεσί-
 αν δόξα λάβωμεν.

Πῶς ποτε εἰσὶν οἱ συκοφανταί; οἱ σκοτεινοὶ περὶ τὸ Φῶς; οἱ
 τῆς ἀληθείας ἀμαρτανόντες καὶ εἰς κηρυκτοὺς καὶ βάρετρα ἐκόν-
 τες σφαῖς αὐτοὺς ὡς τοῦτο; οἱ τοῦ βασιλικοῦ νομίσματος ὁδο-
 χαρῆται, οἱ πᾶσι παλαιῶν τοῦ μονογενοῦς ὑπαρξίν ἀνεομύμει,
 καὶ τῶν ἐκ Μαρίας δέξάμενοι εἶναι Φανταζόμενοι; πῶς γὰρ ἀπε-
 σάλη γυνήτῃναι ἔκ γυναικὸς, μὴ περὶ τὴν γυναικὸς ὦν; Ἀλλὰ καὶ τὰς
 περὶ φήτας ἀπεσάληται γέγραπται. ναίφημι. ἀλλ' εἰς τὸ περὶ φη-
 τεῦται, ὥστε εἰς τὸ γυνήτῃναι. γεγυνήμενοι γὰρ ὄντες δόξα δίδοντα εἰς
 τὸ περὶ φητεῦται, ἔτ' ἢ εἰς τὸ γυνήτῃναι δόξα δίδεται. πῶς ἢ εἰς
 σωματικὴν γυνήσιν δόξα δίδεται μὴ περὶ φητον Θεὸς ἀσώματον ὦν;
 ἢ πῶς ἔκ Μαρίας ἔχει τὸ εἶναι, ὃν ὁ πατὴρ ἔκ γαστροῦ περὶ ὡς Φόρε
 ἐγέννησεν; ἢ πῶς ἄλλοις τὸ υἱοθεσίαν περὶ ποιεῖται, ὑπὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπων,
 ἀλλὰ μὴ γνήσιος ἔκ τῶν πατρὶ ὁμοῦσι; συνἀναρχος τε καὶ συναιδίας
 ἐκείνῳ; τί ἢ διόσις ἡμῶν; ὁ λέγων, ἐγὼ ἔκ ὁ πατὴρ ἐν ἐσθέρῳ; πῶς τὸ
 τῶν πατρὸς ἐσθίας ἀλλότριος ὁ βραχίονας πατρὸς καλέμενος; Εἰς τὸ
 βραχίονάμα ἐθνήλπισιν. ἔτ' ἐν ὁ βραχίονας ἀλλότριος εἶσαίμα; εἶ
 βραχίονας λεγέτω, ἔθ' ὁ ὑπὸς ἀλλότριος τὸ τῶν πατρὸς ἐσθίας λεχθείη. πῶς
 ἢ Θεὸν τῶτον ἢ ἀγία γραφὴ διαρρήδην κηρύττει, εἰμὴ τῷ πατρὶ ὁμο-
 ῦσι οἶδε; ἀλλὰ καὶ μέγα Θεόν.

Προσδε-

Unde igitur panegyricæ orationis meæ exordium ducam? In-
de profectò, unde par est & convenit. Unde verò convenit? à sa-
crâ, scilicet, & divinitus inspirata scriptura. Hæc enim Christianæ
doctrinæ basis & fundamentum est. Et quialiter sentit, illumina-
tionis divinæ nondum factus est compos, sed crassis in tenebris &
pernitiosa ignorantia versatur. Adesto igitur, qui æthera ingres- 2. Cor. 12.
sus est, & in sublimi volavit, cœlumq; ascendit, Paulus Apostolus,
nobisque doctrinam afferat, non ab hominibus, sed desuper, sive ex
tertio cœlo, sive ex Paradiso, ubi multa & ineffabilia, quæ audivit,
silentio pressit, ut quæ homines loqui nefas est. Quod verò nobis Act. 20. v.
profuit, non reticuit. Quid verò hoc? ubi venit plenitudo tem- 27.
poris, misit Deus filium suum, unigenitum, factum ex muliere, fa- Gal. 4. v.
ctum legi obnoxium, ut eos, qui legierant obnoxij, redimeret, ut 4.
adoptionem filiorum reciperemus.

Ubi sunt igitur Sycophantæ? qui in clara luce caligant, & à
veritate aberrantes in præcipitia, & barathra seipso detrudunt, mo-
netæ regis adulteratores, qui unigenitum ante omne ævum extitisse
negant, & ex Maria initium existendi sumpsisse, vana & falsa specie
homines deludunt? Quomodo enim missus est, ut ex muliere na-
sceretur, si ante mulierem non extitit? Atqui & prophetas missos Matth. 23.
fuisse, scriptum est. Ita sanè, verum, ad prophetandum. Nam
qui nati (jam) sunt, ad prophetandum mittuntur; hic verò ad na-
scendum mittitur! Quomodo verò, ut nasceretur corpore mitti-
tur, nisi antea corporis expers Deus fuit? aut quomodo ex Maria Psal. 109.
existendi habet initium, quem pater ex utero ante Luciferum genu-
it? aut quomodo alijs adoptionem filiorum tribuit, qui ipse adopti-
vus filius est, non verò genuinus & ejusdem cum patre Essentiæ, ei-
demq; coæternus, omniq; principio cum illo carens? Quidnam in-
ternos & illum discriminis erit, qui dicit: Ego & pater unum su-
mus? quomodo diversæ à patre Essentiæ est, qui brachium patris
vocatur? in brachium meum gentes sperabunt; neq; igitur brachi-
um diversum à corpore, cujus est brachium: neq; filius à patris
Essentia diversus dici poterit. Quomodo verò scriptura sacra ex-
pressè non modò DEUM illum prædicat, si ejusdem cum illo Essen-
tiæ eum non agnoscit, sed etiam magnum DEUM?

D

Expecta. Tit. 2.

Προδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα Ἐπιφάνειας τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ἀληθινὸς Θεὸς ὁ αὐτὸς ὡς καὶ τῇ αὐτῇ. καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ ὧς αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἕτος ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἡ ζωὴ καὶ αἰὼνι. Ἡ πότιννα ἐξάλειψον ταῦτα τῆς Θεοπνύσεως γραφῆς, ἣν ὁ Θεὸς ἡμῖν χειρογραφίαν εἰς σωτηρίαν ἐδώρησατο, καὶ λύχνον ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ φαίνοντα, ἣν προσκύνησεν τὸν υἱὸν τοῦ πατρὸς καὶ ἀγίῳ πνεύματι, μίαν μὲν ἐσίαν θεότητι, ὁμολογῶν, πρὸς δὲ ὑποστάσεις κηρύττων, αἰδομένη καὶ θεῖα ῥήματα.

Δύο ἢ Θεοὺς εἰδὼτα, καὶ πύτους ξένους καὶ ἐκφύλακας ἀλλήλων, αἰσβέσσειον λέγειν. Ἐπὶ τοῦ ὑπο μάρτυρι αὐτῷ τῷ Θεῷ. Ἐγὼ εἰμι, λέγοντι, ἐμπεροδέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλῃ Θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔστι. καὶ αὐτοῖς. Ἐγὼ πρῶτος, ἐγὼ μὲν ταῦτα, πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστι Θεός, τίς ὥσπερ ἐγώ; ὁ δὲ υἱὸς φησιν, Ἐγὼ ἔομαι πατὴρ ἐν ἐσμῇ. Πῶς οὖν ὁ υἱὸς Θεὸς ἀναφανδὸν κηρύττεται, ὁ αὐτὸς τῷ πατρί καὶ τῷ ἐσίῳ, (εἰ καὶ τὴν ὑπόστασιν ἄλλῃ) ὁ ἢ πατὴρ φησὶ μὴ εἶναι ἕτερον πλὴν αὐτοῦ; πὶ πρὸς ταῦτ' ἀντιπεῖν ἔχεις; ἀπεῦθον, ἔομαι πῶς ποιῶσιν τάχον. Οἷς ῥήμασιν ὁ Χριστὸς πρὸς τὸν περοδότῃν ἐχρήσατο, πῶς αὐτοῖς καὶ πρὸς σε τ' ὁ δὲ περον περοδότῃν δι' ἡμῶν ὁ αὐτὸς χεῖται. ἀλλὰ πρὸς χεῖρος ἢ ἀναίδεια. τί γὰρ ὁ τ' ἀληθείας συκοφαντῆς ἀντιπεῖν ἔχει, ἢ συκοφαντεῖν. φησὶ γὰρ. Θέλων ὁ πατὴρ ἐδώρησατο τῷ ἑαυτοῦ πατρὶος πεχθέντι τριαῦτα περονομα, διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ὑπὲρ ἀνθρώπων αὐτὸ ἀγίοτητα. λῆραν ληρεῖς. μάλλον ἢ ἀδικα εἰς τὸ ὑψοῦ λαλεῖς. ἐμβρόντητε, καὶ βλάσφημε, καὶ τοῦ Θεοῦ ἀντάρτα, καὶ γιγάντων ἀπόγονοι. ἐ γὰρ κτίσμα ὁ Θεὸς ἐ αὐτῷ ἐξισῶ. οὐδὲ τὴν αὐτοῦ δόξαν ἀλλοτρίῳ δίδωσι. φησὶ γὰρ. Τὴν δόξαν μου ἐπερὶ οὐ δώσω. καὶ πῶς σὺ φῆς κτίσμα τῷ Θεῷ ἐξισοῦσθαι; Πολλὰ ἢ ἔα ἄλλα ἐστὶν ἐν τῇ θεοπνύσῃ γραφῇ λαμπρῶς καὶ περὶ φανῶς κηρύττοντα τὸν τοῦ μορογενεῖς ἀναρχὸν θεότητα, ἥ τε τῆς κτίσεως δημιουργία, τῷ λόγῳ κυρία οἱ οὐρανοὶ ἐστρεώθησαν. καὶ, πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο. δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας (ὁ πατὴρ) ἐποίησεν. ἥ τε περοκυρώσις ἔδελεα ἥ τις αὐτῷ

Expectabimus beatam illam spem & illustrem adventum glorię magni illius DEI ac servatoris nostri JESU CHRISTI, quin & verus Deus ille idem ab eodem appellatur! Et sumus in verace illo, id est, in filio ejus JESU CHRISTO: hic est verus DEUS, vita æterna. Aut igitur eras hæc est scriptura divinitus inspirata, quam DEUS, ut manu peream ad vitam æternam ducamur, nobis concessit, & lucernam in obscuro loco splendentem: aut filium cum patre & spiritu sancto adora, ita ut verba divina reveritus unam quidem Deitatis Essentiam fatearis, tres verò personas prædices.

1. Ioh. 5.

2. Pet. 1.

Duos verò DEOS opinari, eosque peregrinos, & (quasi) diversa se invicem tribus, summe impietatis est: imprimis verò coram teste DEO ipso: qui, ego sum, inquit, ante me non est formatus DEUS alius, neque possit me erit. Et rursus: Ego primus & novissimus, & præter me non est DEUS, quis sicut ego? Filius verò ait: Ego & pater unum sumus; Quomodo igitur Filius manifestò DEUS prædicatur, qui ratione Essentiæ idem est cum patre, ratione verò personæ alius? pater autem ait, præter se non esse alium. Quidnam habes, quod contra hæc dicas? Propera, & quod facis, fac citius. Quibus enim verbis ad proditorem (suum) usus est Christus, iisdem ad te, alterum proditorem suum, per nos idem ille utitur. Verum prompta & expedita est impudentia. Quid enim veritatis calumniator reponere possit aliud, quàm calumniari? ait enim, pater illi, qui ex Maria natus est, volens has concessit prærogativas, propter summam & humanam majorem sanctitatem. Nugas agis: vel potius iniqua contra excelsum loqueris attonite, blasphemæ, qui contra DEUM insurgis, Gigantum progenies. Non enim creaturam sibi exæquat DEUS, nec alteri dat gloriam suam. Ait enim: Gloriam meam alteri non dabo. Quomodo ergo tu creaturam DEO exæquaris? Multa verò & alia sunt in scripturâ divinitus inspiratâ, quæ æternam & omni principio carentem, unigeniti Divinitatem apertè & perspicuè demonstrant, tum creationis opificium, verò Domini cœli firmati sunt, & omnia per ipsum facta sunt. Et, per quem & secula (pater) fecit: tum adoratio & servitus, quæ ipsi

Esaiâ 43.

Esaiâ 44.

Ioh. 10.

Ioh. 13.

Esaiâ 42.

Psalm. 33.

Ioh. 1.

Heb. 1.

τῶν πάσης τῆς κτίσεως δυνάμεϊ, καὶ παρ' ἀνθρώπων καὶ βασιλείων
 μόνον, κατὰ τὸ, προσκυνησέν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
 πάντα τὰ ἔθνη δευλόυσεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἀγγέλων.
 προσκυνοῦσιν αὐτῷ πάντες ἀγγελοι Θεοῦ. πῶς κλίματι προσκυ-
 νῶσιν ἀγγελοι, οἱ ἄλλες ἀπαγορεύοντες τῷ τοιοῦτον; Ὁρα μὴ, συν-
 δελὸς σε εἶμι, τῷ Θεῷ προσκυνήσων. Ἐπὶ τὸ πάντα ἐν τῷ χριστῷ ἐκτί-
 ουσ τὰ, περὶ τῆς γῆς, ἐν τῷ ἔθελον, τὰ περὶ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἀδράστα. εἰπε δὲ
 νοι, εἰπε κυριότητες, εἰπε δεχά, εἰπε ἐξέστα. τοῦδε βαπτίζεσθ' ἡμᾶς εἰς
 τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ τὸ, ἐγὼ ἐρωτήσω
 τὸν πατέρα καὶ ἄλλον τῶν ἁγίων κληρον πέμψει ὑμῖν, τῶν ἁγίων ὄντων ἀν-
 τίστα τῷ πνεύματι καὶ ὁμοσεύς τριάδου, δοξάζει μὲν τοὺς πάντων
 δοξάζοντες, κατ' αἰσιν καὶ τοὺς πάντων βλασφημοῦντας. ἥς τὴν
 δόξαν μὴ ἴδοιεν οἱ πάντων δεσποῦντες. Ταῦτα ποίω καὶ πολλὰ πλείο-
 να τῶν ἁγίων ἔχοντες δι' ὧν δυνάμεθα τῶν ἁγίων τὴν τοῦ Θεοῦ μίαν ἐσάν
 πλείαν, καὶ ὑπερπλήν εἶναι, τέτρε, νοεράν, λογικὴν, καὶ αἰετῶσαν,
 (εἰδὲ γὰρ αὐτὴν πλείαν ἐνὸς τούτων στερεώμεν. ἀλλ' εἰδὲ διότις ἡμῶν
 εἰμὶ πάντες ὑποτάσσονται, καθ' αὐτὰς μὲν ὑφιστάμεθα, μίαν δὲ καὶ τὴν
 αὐτῆς ἐσίας ἐχόμεθα) ἡμεῖς, τὸ γεννῶντες, τὰ μὲν σωφίως καὶ ἐν
 ὀλίγοις διεξήλθομεν, τὰ δὲ παντελῶς παρεδράμομεν, ἐν ἄλλοις ταῦτα
 ταμειεύοντες. ἐπεὶ γὰρ τῆς παρέσης πραγματείας δοκεῖ, ὅτι μὴ θεο-
 λογία ἡμῖν τὸ προσκείμενον, ἀλλ' οἰκονομία. εἰ καὶ ὁ λόγος ὑπὸ
 ζήλου διακαῶς ἐδόξε μικρὸν τῆς ὑποτάξεως παρ' ἐκκλίναι, ἀλλ'
 ἰδοὺ αὖτις ὅτι τὸ προσκείμενον ἐπείνεται, καὶ ὑμῶν ἀπάντων δεῖται
 μικρὸν ὅσον τὴν ἀκωὴν αὐτῷ ὑποθῆναι τὰ τὴν οἰκονομίας ὑμῶν τῶν
 θυμολογῶν. Σήμερον τῷ πάλαϊ τῷ μωσῇ συμβολικῶς ἐν βάτῳ Φα-
 νέν πέρας εἰληφέν. ἰδὲ γὰρ ἡγοιτὴ βάτῳ, ἡ αἰετάρθεν Μαρία,
 τὸν πνεύματι λόγον τοῦ πατρὸς διεξάμειν, καὶ τῶν ἀφ' ἐξουσίας σω-
 μαλῶσαι, ἐχ' ὅπως ἐκ αἰετῶν (ὁ γὰρ Θεὸς πῶς κατὰ ἀναλίσκον
 ἐστίν) ἀλλὰ μᾶλλον ἐφωτίσθη. Σήμερον ἡ ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσ-
 σῃ σκιασθεῖσιν εἰκὼν τοῦ μυστήριος, πραγματικῶς πελειῶνται.

ab omni creaturâ præstatur, non verò ab hominibus & regibus tantum: secundum illud: adorabunt ipsum omnes reges terræ: omnes gentes servient, ei: verum etiam ab ipsis Angelis: adorent ipsum, omnes Angeli DEI. Quomodo creaturam adorant Angeli? qui alios hoc facere prohibent: videne facias: tuus enim conservus sum, Deumadora. Præterea, quod omnia per Christum condita sunt, quæ in cœlis & quæ in terra tam visibilia quàm invisibilia, sive throni sive dominia, sive imperia, sive potestates. Quod verò baptizamus in nomen patris, Filij, & spiritus sancti, & illud, rogabo patrem, & alium vobis mittet paracletum: Sacrosanctam, & eandem Essentiâ constantem Trinitatem ob oculos nobis ponunt, nec ullo modo refelli possunt. Honorat enim, qui hanc honorat, probro autem & pudore afficit, qui hanc blasphemant. Cujus gloriam non, videant, qui hanc negant. Hæc igitur & his multò plura cum habeamus, per quæ confirmare possemus, unam DEI Essentiam perfectam, & plus quàm perfectam esse, hoc est, intelligentiâ & ratione constantem & perpetuò viventem, (neq; enim perfecta esse possit, unum horum deficiente, neq; etiam à nobis differret, nisi personæ istæ essent per se quidem subsistentes, unâ verò & eadem Essentiâ constarent.) Nos in præsentī breviter & paucis quædam percurramus. quædam verò penitus prætermisimus, alibi ea deprompturi, quoniam præsentis instituti non videntur. Non enim de Theologia (id est de reb. ad Essentiam DEI simplicem & tribus personis constantem pertinentibus) differere nobis propositum est, sed de Christi Incarnatione: Quamvis Zelo quodam calidiore paululū extra propositum evagata videatur oratio. Verum ecce, rursus ad propositum relabitur, vosq; omnes (auditores) rogat, ut ad breve tempus aures illi præbeatis, ea, quæ ad Incarnationem pertinent, celebrare & decantare cupienti. Quod Moysi olim in rubo per figuram apparuit, eventum hodiè sortitum est. Ecce enim rubus ille, qui intelligitur, id est, semper virgo Maria cum patris verbū, quod omni ævo prius est, suscepisset, idq; modò inexplicabili corpore induisset, tantum abest, ut conflagraverit (Deus n. ignis consumens est) ut potiùs eò plus luminis conceperit, & de se sparserit. Hodie, adumbrata in mari rubro arcane Incarnationis imago, re & opere in effectum deducta est,

ἐκεί μὲν γὰρ Μωϋσῆς ἐν τοῖς ὕδασι διακινῶν. ἐν ταῦτα δὲ, Γαβριήλ ὁ ἀρχαγγέλος ὁ τῷ θανάτῳ διακινῶν. Ἐὖ μὲν Ἰσραὴλ ἔπε ἀβρόχως τὸ βυθὸν ἐπέζευσεν, ἢ δὲ παρθένη σήμερον ἀφ' ὁρώς τ' ἑλκύνει ἐν δύνῃ σεν ἀβάτος μὲν τὴν παράδοξον Ἰσραὴλ γίνετο ἢ θάλασσα. Ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ μὲν τὴν κύησιν ἔμμανετ' αὐτὸν αἰετὶς βαλὼν μύσει. Εἶπε γὰρ κύριος, ἢ πύλη αὐτὴ κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ αἰσινθήσεται, καὶ οὐδεὶς ἐμὴν διέλθῃ δι' αὐτῆς. ὅτι κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη. Ἰδὲ πόδες τῷ Γεδεὼν, αὐθροπίνης μὲν σωκτίας πάντῃ ἀμέγλητος καὶ κατάξηρος, ἐρατὴς δὲ δρόσος ἐμπλεως, σκενναχίας μὲν τὸ παμφάγον καὶ αἰαδὲς πῦρ τ' εἰδωλομανίας, δροσιζέσης δὲ τὰς ἰσθμὸς ἐκείνου καυθεύσας καὶ ξηρανθεύσας ψυχὰς. Ἰδὲ ἢ αὐτὸς ῥάβδος τοῦ Ααρὼν, καὶ αὐτὸν ἀψαυστος κόρη, ἢ ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαὶ βλαστήσῃ, τὸ παμπόνηλον ἄνθος ἡμῶν ἐξήνθησε, τὸ πᾶσαι δυσωδία ἀμαρτίας ἀσπεκτάζον, καὶ πνέματικῆς δωδίας τοὺς πηγὰς ἐμπληθῶν. Ἰδὲ ἢ μανναδόχῃ σάμνῃ παρερχέτο ἐρατὴν ἄρτον ἡμῶν κομίζεσθαι, τὰς ψυχὰς ἡμῶν λιμῶν τῷ τ' ἀμαρτίας ἐκτακῆσαι, τρέφοντα καὶ ζωογονοῦντα.

Εγὼ εἰμι, φησὶν, ὁ ἀπὸ τοῦ ἐρατὸς καταβὰς καὶ ὁ τρυφῶν με ζήσεται εἰς τὸ αἰῶνα. Ἰδὲ πάλιν Θεοχάρακτος, λόγον Θεοῦ, δακτύλῳ πατρὸς ἐγγεγραμμένον ἐμφαίνεσθαι. Ἰδὲ κισσὸς δόξῃ Θεοῦ κεκαλυμμένη, Ἐμυστήριον θεῖον ἐνδον περὶ φέρεσθαι. Τίς μὴ θανάτῳ τίς μὴ τὸ πᾶντα ἔσται τῇ καὶ περὶ τῶν Θεῶν αὐμνήσῃ; ψάλλοντες τῷ Δαβίδ. τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ πᾶν θανάτῳ μόνος. Παρέσωσαν περὶ φησὶν, καὶ τὰς αὐλῶν περὶ φησὶν εἰς ἐκδοσὶν ἐλθούσας ὁρώντες, σπινθῆρας μετ' ἡμῶν καὶ χαρσύνεωσαν. Ἐὖ μὲν τὴν Βηθλεὲμ ἐγκωμιάζοντα, ὁρῶν τὸν ἀρχόντα τῷ Ἰσραὴλ ἐξ αὐτῆς παρερχόμενον. Ἐὰν ἐξοδοὶ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. ὁ δὲ ἐρμηνεύοντα τῷ βαρβαρῷ βασιλεῖ τὸ βέλεται ὁ ἐξ ὅρους ἄλλο χειρὸς ἀποτμήσεις λίθος, καὶ τὴν πολυπύλινον εἰκόνα συντρέψας, εἰς τε κεννιότατον ἀπὸ ἄλλων θεοῦ μετὰ βαλῶν, ἀνέκρεμπίει ὁ ἀνέμῳ ἀπὸ πρὸς ὡς τῆς γῆς. ἢ πάντως τὸ σήμερον ἐπε

παρθένης

Illic enim Moses erat, qui aquas dividebat: hic verò Gabriel Archangelus, qui suum huic miraculo ministerium præstabat. Tunc enim siccis pedibus per maris profundum transivit populus Israëliticus: virgo verò illa sa virginitate Christum peperit. Mare, post transitum populi impermeabile factum est: virgo DEI genitrix post partum Immanuelis, viro intacta permansit. Dixit enim Dominus: Porta hæc clausa erit, nec aperietur, nec quisquam per eam ingreditur, quia Dominus Deus Israël per illam ingreditur, eritq; clausa. *Exod. 14.* Ecce Gedeonis vellus virilis congressus penitus expers, & aridum, roris verò cœlestis plenum, quodq; impudentem & omnium confumentem, insani Idolorum cultus ignem extinguit, animas verò ab igne illo arefactas & arduas conspergit. *Ezech. 46.* Ecce arida Aaronis virga, & viro intacta virgo, quæ ex radice Jessæ germinavit, florem ab omnibus desideratum produxit, qui omnem peccati gravolentiam discussit, spirituali verò fragrantia fideles implet. *Iud. 6.* Ecce urna, quæ Manna cœlestis continebat, prodit, cœlestem nobis panem afferens, animas nostras peccati fame veluti tabe consumptas alit, & vivificat. *Num. 17.*

Ego sum, inquit, panis, qui de cœlo descendit: & qui me comedit, in æternum vivet. *Ioh. 6.* Ecce tabula verbi DEI divinitus inscripta, quæ digito Patris exarata apparuit. *Exod. 31.* Ecce arca, quæ gloriâ DEI oblecta, mysterium divinum intus circumfert. *Eod. 25.* Quis non miretur? quis DEUM talia & tanta miracula operantem non hymnis celebret ac decantet? cumq; Davide exclamet: Quis Deus magnus, sicut Deus noster? Tu es Deus faciens mirabilia solus. *Psal. 76.* Accedant Prophetæ, suasque prædictiones in effectum deductas cernentes gaudio nobiscum exultent ac tripudiant. Et alius quidem Bethlehemum deprædicet, dum principem populi Israëliti ex ea egressum conspiciat: Cujus egressus ab initio, à diebus æternitatis. Alius verò Regi Barbaro interpretetur, quid velit sibi lapis de monte absq; manu abscissus, & conflatum ex multis ac varijs metallis statuam contrivit, & pulverem de area æstatis dissipavit, quem ventus elevavit de facie terræ: quam cum omnino, qui hodie ex

virgine

παρθένα αὐτοῦ θελήματος ἀνδρὸς τεχθέντα, Ἐ πάσας τὰς τυραννίδας
κατελόντα, πὰς κατ' ἀλλήλων ἐπ' ἀνιμύσας, καὶ αἵμασι αἰθρώπων
πλὴν γῆν φυρώσας. τ' εἰς ὅρου μέγα γρόμῳ, πᾶσαν τε τὴν οἰκομένην
τ' αὐτῆς δόξης καὶ χάριτος πληρώσαντα. πρὸ δὲ ἡμῖν ὁ περὶ φημίναξ
Δαεῖδς; ὃν ἐξεῖν περὶ τ' ἄλλων παρῆναι, ἅτε περὶ πάτωρ ὄντα τοῦ πι-
κρομή, μεσικὴν ἀνὰ δαλλόμῳ καὶ τὴν λύραν κρούοντα, καὶ νῦν μὲν τὸ
καλλῶ τ' ἐπεχθέντα ἐκθράζοντα, καὶ πρὸς τοὺς υἱὸς τ' αἰθρώπων
τοῦτ' ἰσχυρίζομῳ. νῦν ἡ γὰρ κάλλιπαι τῷ πεχθέντι δυχόμῳ. μάλ-
λον ἢ αὐτῷ περὶ ἡμῖν ὁ Θεοπάτωρ ἔρχεται. ἀνένδεος γάρ ἐστι τὸ περὶ αι-
ώνιον πῦτο βρέφους τ' παρ' αἰθρώπων δειχῆς, ἀλλ' ὅτι ἡ πούτε βα-
σιλεία ἡμῶν εὐτυχία ἐστίν, ἔρχεται ὁ Ἱεροψάλτης. ὁ Θεὸς, λέγων, τὸ
κεῖμα σὺ τῷ Βασιλεῖ δὸς, καὶ τὰ ἐξ ἧς ἔψαλμα. Ἀλλὰ μικρὸν διέ-
λαβεν ἡμᾶς ὁ τ' περὶ φητῶν μεγαλοφώνος τῷ Ἡοαῖας. καὶ μὴν πᾶ-
ρεσιν αὐτόκλητος, καὶ πλὴν φωνῆν ἐπομάζει. μεγαλόφωνος γὰρ
αἰκεί, καὶ γὰρ αὐτὴν μεγαλήτη φωνῇ βοᾷ. βοᾷ δὲ τί; Ἰδὲ ἡ παρ-
θέντος ἦν ἐγὼ περὶ εἶδον ἐν πνεύματι, ἐν γὰρ ἐξέσται, καὶ περὶ οὐ-
νήν τ' Ἐμμανὴλ. Ἰδὲ ἡ περὶ φη τις ἐν γὰρ ἐλάβε, καὶ ἔπεικεν υἱόν, πῶς
ποιμνίζοντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ. καὶ τοὺς μὲν ἀφελούτας τὴν
αὐτὰ ἐξέσται, καὶ δίκην ἀγερῶν ἵππων ἀφηνιάζοντας, σπυγίζον-
τα ὡς σκόνη κεραμέως. τοὺς δὲ ἐκείας τῷ ἐκείας χρεῖται καὶ ἐλα-
φρῶ ζυγῷ πλὴν κεφαλὴν ὑποκλίνοντας, εἰς μαῖδραν ἐρείον ἐιστά-
ζοντα, Ἐ ἀθανάσιος ἀντὶ πάσας ἐμαρσίνας μεταδιδόντα. Ἰδὲ σήμε-
ρον παῖδον ἐχρηστήτη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδωθή ἡμῖν, ἢ ἡ δὲ χηρὴ ἐγενήθη ὅτι τ'
ὡς αὐτῆς, Ἐ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτῆς μεγάλης βαλῆς ἀγγελος. θαν-
μαστὸς σύμβουλος. Θεὸς ἰσχυρὸς. ἐξέσταις, δὲ χων εἰρήνης. πατήρ τοῦ
μέλλουσι αἰῶνος. Ἰδὲ τὸ πέρας τ' ἐμῆς περὶ φησίας. Ἰδὲ ὁ Θεὸς
μεθ' ἡμῶν ἐχθῆς. Τοιγαροῦ μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, γὰρ ἐθνη καὶ ἡτῆ-
σται, ἐπακέσται ἕως ἐσχάτης τ' γῆς, ἰσχυρότερος ἡτῆσται, ἐὰν γὰρ
πάλιν ἰσχύσται, καὶ πάλιν ἡτῆσται. καὶ ἦν ἀνὰ βαλὴν βαλῶ-
στος, ἀποκεδάσκει κύριος. καὶ λόγον ὃν ἐὰν λαλήσῃς ἐμὴ ἐμμένῃ
ἐν ἡμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

virgine, absq; voluntate viri natus est, omnesq; tyrannidas destruxit: quæ adversus se invicem surrexerunt, terramq; humano sanguine permiscuerunt; qui in magnum excrevit montem, terramq; universam gloriæ & gratiæ suæ splendore implevit. Ubi verò Regius Propheta David? quem ante alios adesse oportebat, ut qui progenitor est, hujus, qui natus est, Musicæq; præludium facere, & cytharam pulsare: qui aliàs quidem pulchritudinem hujus nati divinis laudibus celebrans, eam præ filiis hominum speciosam esse asseveranter affirmat: aliàs v. optima (felicissima) quæq; huic nato apprecatur, vel potius tùm sibi ipsi tum nobis *Dei* parens ille optat. Haud n. *Psal. 43.*
 puer iste, omni æternitate prior. hominum indiget precibus. Verùm quoniam regnum hujus, felicitas nostra est, precatur ille sacram cantionum auctor: *Deus* judicium tuum Regi da: & quæ sequuntur. Sed propemodum fugisset nos altà ille & maximè sublimi præditus eloquentià *Esaïas*: Atq; adeò vocatus & sponte suâ adest, vocemq; instruit atq; expedit. Nam cum altiloquus vocetur (audiat), altà etiam voce eum clamando uti par est. Quid nam ergo clamat? Ecce virgo, quam ego antea in spiritu uterum ferentem vidi, & *Emmanuel* em parituram. Ecce Prophetissa: concepit, & peperit *Esa. 7. & 9.*
 filium, qui gentes pascet virgâ ferreâ, & eos, qui potestatem illius abrogant, & ferocium equorum instar frenum rejiciunt, tanquam vasâ testacea comminuit. Eos verò, qui volentes facili ac levi ipsius jugo caput submittunt, in cœleste stabulum inducit: & loco pabuli facilè marcescentis immortalitatis participes facit. Ecce parvulus nobis hodie natus est, & filius nobis datus: cujus imperium super humerum ejus: & vocabitur nomen ejus magni consilij Angelus, admirabilis, consiliarius, *Deus* fortis, Dominator, princeps pacis, pater futuri seculi. Ecce eventum prædictionis meæ: Ecce *Deus* nobiscum factus est. Quamobrem nobiscum *Deus*. Scitote gentes, & vincimini: Exaudite usque ad extremum tetra, potentes vincimini: Si enim iterum prævalueritis, iterum vincimini: Et quodcunque consilium consultaveritis, dissipabit Dominus: & verbum quodcunque locuti fueritis, non manebit in vobis: quia nobiscum *Deus*.

Ἀλλὰ μετὰ τῶν ἐνθεῦθεν ὅτι τὴν Βηθλεὲμ, τὴν αἰοίξασαν ἡμῖν τὴν κεκλησάμεν Ἐδέμ. ἣ οἶκον ἔχει ἑρμῆς ἀρχῆς. τὴν οὖν ἐπὶ ὀλιγοσύνῳ ἐν χειλιάσιν ἰεῖδα. ἐξ αὐτῆς γὰρ προσήλθεν ὁ βασιλεὺς ἔξ Ἰσραὴλ. ὁ σκυμνόμενος ἔξ ἰσραὴλ. ὃν μετ' ὀλίγον ὑπνώσποντο, εἴτ' οὖν ὁποτανέμενον, ἥ ζωοποιον ἐκ κοσμοσωτήριον θάνατον, εἰδὲς ἰκα-
νὸς ἐρερεῖ, ἀλλ' αὐτὸς ἐαυτὸν ἀνάστησεν. καὶ ὅτι νῶτα τὸ αὐτὸ ἐχθρῶν
θῆσεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ. ὃν ἔμνον οἱ ἀδελφοὶ ἔξ πατρὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ
καὶ σύμπασιν ἡ κτίσις προσκυνοῖ αὐτὸν πατρὶ καὶ ἀγίῳ πνεύματι.

Επὶ τὴν Βηθλεὲμ οὖν ἀναχθῶμεν τῇ Διανοίᾳ. καὶ ἰδῶμεν πᾶς
ἐκείσε περὶ τὸν πότον ἀπὸ τῆς. ἔοικον εἰπεῖν, ἀγεί, ταῦτα περὶ αὐ-
τῆς, ἡ κατὰ τὴν μυστικὴν καὶ θεοπεπρωμένην ἔννοιαν. Αὐγαστος τὰς βασι-
λείας ἔκτισμα καὶ ἀλφ. καταλύων δὲ ταύτας, μόνος τὸ οἰκόμενος,
χεδὸν ἀρχεῖ. ἀρχων ἦ, τὰς λαὸς κελδοί τῷ αὐτῷ κρείττῳ ὁπορῶντα
αὐτοῦ. ὁπορῶντα φερόμενων δ' ἐκείνων, ὁ προσδοκώμενος χρεῖς ἐκ πα-
τρὸς τῆς κτίσεως. πῆς ἡ τούτων ἔννοια, καὶ πῆς ἡ σύγκρισις; τὸ ἐκκλησιᾶς
οἰκιστὴς ταῦτα τῷ πικτομένῳ ἀδελφῷ.

Αὐγαστος μοναρχήσων ὅτι τὸ γῆς, ἡ πολυαρχία τῷ ἀνθρώ-
πῳ ἐπαύσατο. καὶ σὲ ἐκκαθάρσιν ὅτι ἐκ τῆς ἀγνῆς, ἡ πολυτεῖα
τῷ εἰδῶλων καὶ εἰρηγῆται. ὑπὸ μίαν βασιλείαν ἐγκόσμιον αἱ πόλεις
γαγίνονται. καὶ εἰς μίαν δεσποτείαν θεοῦ τῆς πᾶς ἐθνη ὁπίστυσαν.
ἀπερῶντο οἱ λαοὶ τῷ δόγματι τῶ καίσαρος, ἐπερῶντο οἱ
πᾶσι ὀνόματι Θεοῦ τῆς.

Ὅραες τῶς εἰδὲν εἰκὴ ἔως ἔτυχε γίνεσθαι, ἀλλὰ πάντα θεῖα,
πάντα ὑπερέννοιαν ἔδοξαν ἀνθρώπινον.

Ἀλλὰ μή ποτε τὸ παρὸν θαῦμα ἀξίως ἡμῶν ὑμνησάντων, ἐπελ-
τὸν ἄλλο τὴν διήγησιν ἐφ' αὐτὸ εἰλκυσεν ὥς ἀνεχόμενον ἀνεκδήγη-
τον παραρῶναι. ποῖον δὲ τῶ; τὸ τῆς πᾶς ἐκ γηγῶν ποιμένων.
ἀρχαυλῆων ἐκ φυλακόντων φυλακὰς τὸ νυκτὸς ὅτι τὴν ποιμένην
αὐτῶν, ἔδοξεν κυρεῖν ἀξιόμενων. ἀλλ' ἵνα τὴν πεφύκηται, ὡ βέλ-
τιστοι ποιμένων; καὶ ἵνα τὴν τρέμει μέγας ὑμᾶς κατέλαβεν; ταῦτα
ἐν ἡμέρᾳ ὅντες τὰ πᾶς ἑρμῆς φερόμενων, ἀπὸ τῶ βίον ἀπαγαγεῖ ὑπαγῶν
Διόγῳ

Verùm abeamus hinc Bethlehemum, quæ clausum nobis hortum in Eden aperuit panis cœlestis domum: quæ non amplius minima est inter millia Judæ: ex ea enim prodijt Rex Israël, pullus leonis: quem, ubi paululum dormiverit, vel potius, vivificâ & (ipfi) mundo saluari morte mortuus fuerit, nemo, ut illum suscitaret, idoneus (sufficiens) erit, sed ipsemet se exuscirabit, & super tergum inimicorum suorum manus suas ponet. Quem non modò fratres parentis sui sed universa etiam creatura unâ cum Patre & Spiritu Sancto adorat.

Bethlehemum igitur animo & cogitatione subvehamur, & quæ ibi agantur videamus, utrum simpliciter ea & absq; De i numine (nutu) agantur: an verò mystico aliquo, & qui Deo dignus sit, sensu. Augustus orbis terræ regna destruit: & cum destruit, solus pro- *Luc. 2.* pemodum toti terrarum orbi imperat: & dum imperat, populos sua potentia describi jubet: dum hi describuntur: Christus seu Messias, qui expectabatur, ex virgine nascitur. Quis nam horum sensus est, & quænam comparatio? Ecclesiam audiamus, hæc ei, qui nascitur, accinentem:

Cum Augustus imperium super terram solus obtineret, multitudo imperiorum inter homines cessavit: Cumq; Tu (Christe) ex (matre) pura & incontaminata homo factus esset: Multitudo DEORUM Idololatricorum sublata est. Uni in mundo Regi urbes subiectæ fuerunt: & in unum Deitatis imperium gentes crediderunt. Descripti fuerunt Cæsaris decreto populi: descripti nos fideles sumus divinitatis nomine.

Vides, ut nihil temerè & fortuito fiat, sed omnia supra hominum cogitationem & sententiam.

Cæterum, quamvis miraculum hoc nondum etiam pro dignitate decantaverimus, aliud, quod animum subit, ad se narrationem trahit, nec indictum (aut silentio) præteriri sese patitur. Quodnam, igitur istud? fidelium & vigilantium pastorum excubantium, & vigilias noctis super gregem suum agentium, qui gloriâ Domini (eos circumfulgente) dignati fuerunt. Verùm quam obrem metu estis consternati pastores optimi? & quare magnus vos tremor occupavit? & hoc, cum ijs assueti sitis, quæ de cœlo terrorem incutere solent, utpote, qui sub aperto cœlo vitam

Διόγονες, καὶ τῶν πιστῶν ἑπὶ πινες ἄλλοι πεπρωμένοι, βροντῶν λέ-
 γων ἑσπεριῶν, καὶ σκηπῶν καὶ κεραυνῶν, ἐκλείβων τε ὅτι περὶ ὁ-
 στων ἡλίας καὶ σελήνης, καὶ κωμῶν τε καὶ δοκιῶν, παλαιῶν, ἑὸς ἑ-
 κστῶν εἴωθε φαίνεσθαι, εἴτε φύσεως κινήματα ὄντα, εἴτε δηλοποι-
 ῶν μελλόντων, καὶ ἑπὶ πᾶσι γνωστὰ, ἑὸς Διὸς τῶν ἐδὲ πᾶσι, εἰμὶ οἷς γνωστὸς
 τῶν ἐκ πολυμαθείας καὶ ἐμπειρίας ἐγένετο. οὐκ ἂν φθάνοι τε λέγοντες
 ἡμῖν τὴν τῆς τοιαύτης καταπλήξεως αἰτίαν. ἢ ὅτι πάντη αἰείης ἑὸς
 ῥητῆσιν ἀνομοία ἐδοξεν ἢ περὶ σφαιρῶν ὁπασίας; καὶ Διὸς τῶν φοβερά-
 τισ αὐτῇ καὶ καταπληκτικῇ; ἀλλὰ θύροισι τῶ ῥηματιζόμενῳ, καὶ τῇ
 ἐκείνης φωνῇ ἀκρεβῶς ἐνωπώθη. Ευαγγελίῳ γὰρ ὑμῖν ἔπος χα-
 ράν μεγάλην. ἔχ' ὑμῖν ἡμόνοις, ἀλλὰ ἑὸς παντὶ τῶ λαῷ. (ἔπε γὰρ ὁ ἥλιος
 ποτὶ ὡρὴν ἀνατέλλει, ποτὶ ἑὸς εἰμὶ τὴν ὅλιν πεπρωμένην, καὶ διὰ τῶν
 ἐχ' ἡλίου, ἀλλ' ἡ ἐκείνων πύρωσις αἰτία ἑὸς αὐτῆς σκότεις. ἔθ' ἡ
 Θεὸς λόγῳ ἐνσπερμασμένην οἰκονομία, ἐπὶ ἐπινῶν μὲν ἐγένετο, ἐπὶ ἐπινῶν
 ἑὸς. εἰμὶ πινες ἀνθαιρέτω κακία, ἐκόντες, ἑὸς ἐφελοντῶν τὰς ὀφθαλμοὺς
 ἐκ ἀμύμου, καὶ Θεὸς φῶς ἀναξίως σφῶς αὐτῶν ἐποίησαν. οἷς ἐδὲ
 αἰπῶν τῇ πιαύτης δυσυχίας καὶ ἐλεφάντη, εἰμὶ ἡ ἰδία αὐτῶν δυ-
 σελία.) Ἀκρόντες οὐκ οἱ θεοὶ ποιμῆδες τῶ ἀγγέλου φωνῇ, ἑὸς τὴν
 πληθύν τῶ ἀγγέλων θρασυμένοι, αἰνοῦντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων, Δόξα ἑὸς
 ἐφίσις Θεῷ, καὶ ὅτι γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. ἀνθρώπων τῇ
 ὡς περὶ τῇ τοιαύτῃ δοξολογία, ἑὸς πάντῃ φόβον δόξασι ποιμῆδες, οὐκ ἀνέ-
 χον) εἰμὶ καὶ τῇ περὶ τῶ σωτῆρα ἐν πόλει Δαβὶδ ἰδοίον. Ὅς ἐστι Χριστὸς,
 κύριος ἑὸς ἐκείνῳ καὶ τῇ γῆς. Ὅλιγοι γὰρ ἐν τῇ βοσκοματῶν, δρομαῖοι
 πρέχοντες περὶ τῇ ψυχῶν ποιμῆδες. καὶ τῶν ὡς βρέφος ἐν πενήτῃ
 φάτῃ κείνῳ ὄρωντες, καταπλήττονται τὴν ἀκρὴν αὐτῶν συγκατά-
 βασι. καὶ τὰ σφίσι ἐκείνῳ ἐξηγῶν) τοῖς παρεσῶσι. ζηροῦντες
 ἐν αὐτῇ ἐκείνῳ, οἱ ποιμῆδες, θείας ὁπασίας ἀξιοῦνται. ἀκρέ-
 τωσαν οἱ τὴν τῶν λογικῶν ψυχῶν προστάσαν θεοῖν ἀναδεξά-
 μενοι, καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ περὶ τῶν ποιμῆδες λεγόμενοι, ἀκρέτωσαν
 καὶ ζηροῦντες, ἵνα καὶ αὐτοὶ τοιαύτης ὕψους ἀξιοῦνται, καὶ τὰ
 ἐκείνῳ, πᾶσι κηρύξωσι μηδὲν φθονῶντες τῇ τηλικούτῃ ἀγαθῇ.

ducitis, & quæ alij experiri solent, tonitribus dico, & fulguribus, & fulminibus, solis & lunæ defectibus, & obscurationibus: insuperq; Cometis, sive trabis sive barbæ figuram obtinentibus: & alijs, quæ in cœlo apparere solent, sive naturæ motiones sint, sive rei futuræ significationem habeant, quamvis non ab omnibus intelligantur, & ob id neq; fidem apud omnes invenient, nisi quibus ex magno discendi studio & experientia cognitio eorum contigit. Annon, ô pastores, tantæ consternationis causam properè nobis dicturi estis? anne quia insolita planè & ab ijs, quæ dicta sunt, discrepans, visa est repentina hæc apparitio? & proinde formidinem ac terrorem vobis incutit? At verò, bono, ob angeli dicta, estote animo: & vocem illius accuratè auribus percipite: Annunciat enim hic magnum vobis gaudium. Non autem vobis tantum, sed toti populo: (neq; enim Sol aliquibus quidem oritur, alijs verò non item: nisi ijs, qui visu destituti sunt: Et ob id non sol, sed illorum debilitas tenebrarum, quæ in illis sunt, causa existit: neq; D E I, qui verbum est (Patris) incarnatio pro aliquibus quidem facta est, pro alijs verò non item: nisi qui voluntariâ improbitate sponte & volentes oculos claudunt, ac ipsi divinâ luce indignos se reddunt: quibus nulla alia infelicitatis & miserix hujus causa est, quàm propria ipsorum vecordia). Auditâ igitur divini pastores angeli voce, & conspectâ multitudine angelorum, D E O laudes canentium ac dicentium: Gloria in altissimis D E O, & in terra pax, interq; homines voluntas bona: Et verò hac laudum divinarum celebratione confirmati, & metu omni excusso, continere se non possunt, quin Servatorem in civitate David genitum videant: qui est Christus Dominus cœli ac terræ. Pecoribus igitur neglectis, cursu ad animarum pastorem, contendunt, & hunc ut infantem in inopi præsepio jacentem conspicati, ad summam illius demissionem sui obstupescunt, & quæ ipsis conspecta fuerant, ijs qui aderant, exponunt. Vigilantes igitur, non verò dormientes pastores divinâ visione dignantur. Audiant (hoc) quorum curæ rationales animæ divinitus commissæ sunt, & ovium D E I pastores appellantur: Audiant & vigilant, ut & ipsi hujusmodi visione digni censeantur, & ea, quæ viderunt, omnibus deprædicent: neminem tali ac tanto bono per invidiam privantes.

οἷς ἢ ποιμνέεσσι δέδωται, καὶ ἐποιμνέειν, προσχεύωσαν δὲ λαβῶς καὶ αἰδῶ αἰνιλογίας καὶ ἔριδος ποῖς ὑπὸ τῷ ποιῶν ποιμνίων λεηνομοῖς, καὶ πῶτα διὰ παντός ἐν τῷ νῶ ὡς καταπυκνῶσαν. μὲν ἡμεῖς τὴν φρονήματι καὶ αἰανδρὸν μητέρα τῷ σήμερον ἡμῖν πεχθέντος. Ἡ δὲ Μαρία, φησὶν ὁ διαγγελιστής, πάντα σωτηρίας πρὸς ῥήματα πῶτα συμβάλλουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Εμφαίνων δὲ τούτων τὴν φρονήσιν καὶ σώεσιν τῇ φρονήσιν.

Ἀλλὰ πῶς οὐροὺς ἔτρε; πῶς ὁ κρότος τῶν ἀρμάτων καὶ ἵππων; πῶς ὁ βασιλείας Ἡρώδης Ἰορδάνης; πῶς ὁ ἀγκυρῶν Ἰερὴν καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός; πῶς ἡ φωνὴ ἡ ἐν ῥαμῶ φερομένη; καὶ τίνας τὰ τέκνα, ἀπερὶ ἡ ῥαχήλ κλαίει, καὶ ἐβλέπει ὡς ἀκκληθῆναι; ἀκυσάμεται τούτων ἀπάντων προσχεύω καὶ πεφροντισμένως, ἵνα ἀπαντῇ λεπτομερῶς κατὰ μαθῶν. Μάγοι βασιλεῖς ἀνατολῶν ὡς γίνονται, μετὰ ποιμνίας καὶ ὡς ἀτάξεως μεγάλης, καὶ ὡς προσήκει βασιλεῦσι, δι' ἀσέρεος ξένου καὶ ἀσυνήτους καλέμενοι. ζητοῦσι τὸ ἐρηγνῆ καὶ παλαιῶν βασιλεία. Ἰορδάνης τὴν Ἡρώδης τούτου ἀγκυρῶν, παρετίθηται, φρουρήσεται, μοίνεσθαι. Διὰ τὴν τὴν αὐτοῦ βασιλείας κατέλυσιν ὑποπτεύων. εἶτα δολίως ἡ ἀλώπηξ ὑποκρίνεται, ἐκ τῶν μάγων δεῖται ἀναγγεῖλαι οἱ τὸ νειρηῖος καὶ παλαιῶν ποιμνίων. ἐκ ἵνα αὐτῷ προσκυλήσῃ, ἀλλ' ἵνα αὐτὸ ἀπολέσῃ. ὡς αὐτὰ πρὸς πράγματα ἔδειξεν ὑστερον. Ἐμπιχθεὶς γὰρ ὑπὸ τῷ σφωπτικῶν μάγων, μάλλον ἢ ὑπὸ αὐτῶν θεῶν ὡς δρασομένους τὰς σφάρας ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν, δρέπουν πικρὰν καὶ ὀδυνηρὰν ἐπ' ἀφ' ἧς, πῶς ἀθώους καὶ ἀπρόκακους βρέφεσι, δίκην ἀσχυρῶν πῶτα κατὰ φερίζων. τί σοι καὶ ποῖς αἰατίοις παρδίοις, δρολογεῖς λύκει; ζῆτι, εἰ οὐκ εἶ, τὸ κατελύσιν τὴν σὴν τυραννίδα, εἰ δ' ἐκεῖνος θεὸς ὦν, καὶ ἀνὰ πρὸς τῆς κεφαλῆς καὶ ἀνοίας, διαπέφθοντος τὴν πανουργίαν, τί τὰ νεογνὰ καλασφάταις; κρεατὰ καὶ αἰμοδόρε γῆρ; τί τὰς μητέρας ἀδίκως ἀπικνοῖς; τί πρὸ ὥρας τοὺς πόδας τῶν γαίλακων ἀναστειλῶν, ὀδύνην ἀφίρητον ἐπ' ἡμῶν τοῖς ἐκείνων μαρτύροις. τί κλαυθμὸν ἀπαράκλητον ἐπεγείρες τῇ δυσκόῃ καὶ δυστήνῃ ῥαχήλ; πλὴν τὰ μὲν βρέφη ἄκων εἰς αἰῶνιον ζῶν σωελώντες ἀντὶ

Quibus verò ut pascantur, datum est, non verò ut pascant, diligenter & sine contradictione & altercatione ea, quæ ab huiusmodi pastoribus dicuntur, attendant, eaq; perpetuò animo infixæ habeant: Prudentissimam, & virum minimè expertam, illius, qui hodie natus est, matrem imitantes: Maria autem, ait Evangelista, verba (hæc) omnia conservabat, conferens ea in corde suo: Prudentiam & intelligentiam matris DEI per ea ob oculos ponens.

Cæterùm quisnam tumultus iste? quis curruum & equorum strepitus? quænam Regis Herodis consternatio? quæ lamentatio? quis ploratus & ejulatus? quæ vox in Rhama auditur? & quinam infantes, quos Rachel deplorat, nec consolationem admittere vult? Attentè & cum cura audiamus omnia, ut omnia distinctè intelligamus. Magi, reges Orientis adveniant cum pompa & apparatu magno, ut Regibus convenit, stellâ peregrinâ & insolitâ evocati regem recens natum & omni sæculo priorem quærunt. Turbatur, cum hoc audiret Herodes: percellitur, fremit, insanit: Quam ob causam? Quia regni sui destructionem suspicatur: Deinde dolosè & simulatè agit vulpes, Magosq;, ut puerum recens natum & omni æternitate priorem sibi renuncient rogat: non ut illum adoraret, sed perderet, ut postea res ipsa demonstravit. Nam, cum à Magis, vel potius ab ipso DEO, qui sapientes comprehendit in astutia illorum, delusus esset, acerbam & crudelem insontibus, omnisq; malitiæ expertibus infantibus immittit falcem, eosq; spicarum instar demetit. Quid tibi cum infantibus culpa omni carentibus, lupo, agnorum pestis & perniciës? eum, si potes, quærere, qui destrutturus est tyrannidem tuam. Quod si vero is, utpote DEUS, tuæq; levitate ac stultitia superior, astutiam tuam effugit, quid infantes modò genitos mactas, carnifex, & sanguivora bestia? Quid matres per (summam) injuriam liberis spolias? Quid, dum lactis meatus ante tempus obstringis, intolerabilibus illarum ubera afficis doloribus? Quid planctum inconsolabilem, infelici, & summa cum difficultate parienti Rahaeli concitas? nisi quod infantes quidem contra voluntatem tuam ad vitam æternam congregas, loco

ἀντὶ τ' προσκαίρεις ἥς ταῦτα ἐσέρησαι, σὺ ᾗ εἰς αὐτὴν καταβήσῃ δίκαις εἰς
 πρᾶξις ὁμοῦς ὁ μισθὸς τῆς ἐλπίδος. Αλλ' ἡμεῖς γε τ' Ἡρώδην
 ὡς ληρώδη καταλέγοντες, μὴ τ' μάγων περαιτέρω ἰώμεν. καὶ τ' ἀσέβεις
 ἰδόντες, μονονεχὶ δακτυλοδεικνύντα τὸ παγδίον, χαρησόμεθα μάλλων
 ἢ οἱ μάγοι. εἰ γὰρ ἐκείνοι ἀμφιβόλως ἐπὶ περὶ τ' ἐκείνων Διὰ κείμε-
 νοι, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα, πόσω γε μάλλον ἡμεῖς χαρη-
 σόμεθα τελείαν παρηγορίαν περὶ ἐκείνων ἔχοντες; ὅτι ἡ ἔσπερος
 βρέφους ἀξίαν σαφῶς ἦσαν ὀπιστάμενοι οἱ μάγοι, ἐδήλωσεν ἡ τρι-
 πλόκη καὶ τριπυλῆς δῶρε προσκομιδῇ. μονονεχὶ λέγοντες, εἰ βρωῖος
 εἰ καὶ θνητὸς, ἰδὲ σὺ ἡ σμύρνα τίς τοις προσήκεις. εἰ βασιλεύεις, δε-
 ξαί τ' χρυσίον, ὡς περὶ φόρον προσφερόμενόν σοι. εἰ δ' αὖ θεὸς ἀτά-
 νατ' ἐπέφυκας, ὁ λίβανος σοι ἀρμόσι Θεῷ μόνῳ δόπνευμένῳ. Ἡ-
 μεῖς ᾗ ἀκρεβῶς τ' αὐτὸν εἰδότες καὶ θνητὸν ἀνθρώπον δι' ἡμᾶς, ὃ θεὸς
 παλαιῶν καὶ ζωοπύον ὑπὲρ ἡμᾶς, καὶ βασιλεῖα παντοκράτορα
 κατὰ τὸ σωμαφόρον, προσάξωμεν αὐτῷ δῶρε. οὐκ ἐπὶ χρυσὸν καὶ
 λίβανον καὶ σμύρναν. ἀλλὰ πολλῶν κρείττω καὶ αἰώπερα τετραν, θρό-
 νος τε καὶ πνύματι κώτερα. Ἀντὶ μὲν τ' νεκροπέπτες σμύρνης, πλὴν
 νέκρωσιν τ' ἡμετέρων αἰχρῶν ὃ ἀπίμων παθῶν. Εἴη ἐφέλοιμιν τῷ ὄν-
 τι Χρυσῷ καὶ λέγεσθαι καὶ εἶναι. Οἱ γὰρ τοῦ Χρυσῷ, Φησὶν ὁ δόξο-
 λος, πλὴν σάρκα ἐσσύρωσαν πᾶσι τοῖς παθήμασι καὶ πάσι δεισιμασίαις.
 Ἀντὶ ᾗ Χρυσῷ καὶ λίβανος, πρᾶξις καὶ θεωρία. Διὰ μὲν τ', ταῖς ἐν-
 πολας ἀκρεβῶς, καὶ ὡς εἶον τε ἡμῖν, φυλάττοντες, καὶ δοκιμοὶ ἐργάται
 τοῦ πνύματι αἰσθάνονται. Φαινόμενοι. Διὰ ᾗ τῆς, τ' σκοπὸν καὶ τ'
 τρέπον τ' τοῦ λόγου σαρκαίσεως, καὶ τ' αὐτὰ ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομίας καὶ
 ἀκρας συγκαταβάσεως δόλαβας καὶ ἀφιλοκείως θεωρῶντες καὶ ταῦτα
 τῷ νῷ Διὰ πάντος ἐμπεριφέροντες, χειροποιῶτες, καθεύδοντες, κοιτα-
 ζόμενοι, ἀνιστάμενοι, καὶ σωελόντι φάναι, ἀδιαλείπτως πύτοις ἐμ-
 μελεῖν. μνημονεύειν γὰρ Θεῶν, καὶ τ' πύτοις πρὸς ὑμᾶς δειρο-
 σίων, μάλλον ἢ ἀναπύσειν. εἴτα καὶ πᾶς κατὰ διὰ ἀμην χάριτας διη-
 νεκῶς τῷ δειργῇ ἀγῶνι. ὅτι ἐμόνον ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι
 ἡμᾶς παρήγαγεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς πύτοις. πύημα χαλεπώτατον,
 ἀνέστησε τε

loco temporariæ, qua eos privas: tu verò in infernum descendes, crudelis & sanguinariæ audaciæ (tuæ) pœnas daturus. Verùm nos Herode tanquam Lerode (nugatore) relicto, cum Magis ulterius progrediamur, & stellam, puerum, modo non digito demonstrantem cernentes, majori quàm Magi gaudio afficiamur. Si enim illi, cum de eo, quinquatus erat, dubij & incerti adhuc essent, magnogaudio gavisi sunt valde; quantò magis nos gaudere debemus, quibus certa & perfectæ de eo fides constat. Magos verò exactam & perspicuam dignitatis infantis nondum habuisse notitiam, triplicis illa, ac tribus ex rebus constantis muneris oblatio declaravit: cum tantum non verbis prolatis hoc dicerent: si mortalis homo es, ecce tibi myrrha, quæ his convenit. Si rex, aurum accipe, ut tributum, quod tibi penditur, quod si verò Deus immortalis, Thus tibi accommodum est, quod Deo soli tribuitur. Nos verò, cum certò & accuratè illum agnoscamus, & hominem mortalem, propter nos, & Deum sempiternum, & nostri causâ vivificantem & regem utriusq; respectu, omnipotentem, dona illi afferamus: non, amplius aurum, thus, & myrrham: sed multò his meliora & sublimiora, magisq; divina & spiritualia. Pro myrrha quidem, quæ mortuis convenit, turpium & infamium affectuum nostrorum mortificationem: Si quidem reverà ipse Christi esse, ac dici velimus. Qui enim Christi sunt, ait Apostolus, carnem crucifixerunt cum affectibus & cupiditatibus: pro auro, ac thure, agendi & contemplandi studium, per illud quidem præcepta exactè & quantum vires nostræ ferunt, custodiendo, ut spiritualium vinearum fideles & probati operarij deprehendamus: Per hoc verò, scopum & modum Incarnationis verbi, & providentem ipsius nostri curam & gubernationem, summamq; (ac humilimam) demissionem, pie ac modestè considerando, animoq; perpetuò circumferendo: & seu vigilemus, seu dormiamus, seu in lecto simus, seu inde surgamus, ac ut uno dicam verbo, jugiter & sine intermissione in meditatione horum versetur. De i enim & beneficiorum illius erga nos memoria sæpius repetenda est, quam spiritus ducendus. Præterea, perpetuò etiam pro virili nostra gratias benefactori nostro agamus: quod non solum ex eo, quod nihil est, ad id, ut aliquid simus, nos produxit, sed etiam, cum tanquam cadaver, terribilissimum collapsi essemus,

ἀνέστησέ τε καὶ ἀνάρθωσέ. Ἐπὶ θυμασὶν ὅτι καὶ δι' ἄλλας πινὸς αἰέχε' τὴν
 ἡμῶν σωτηρίαν κατεργάσασθαι, ἀλλ' αὐτὸς δι' ἑαυτὸς τοῦτο ποιεί. ἔτε
 γὰρ ἄγγελος ἔτ' ἀνθρώπου, ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος ἑσώσεν ἡμᾶς. Ἐδεῖ
 γὰρ ἑδφ' τὸ Θεὸς λόγον, τὸ ἐν τοῖς κόλποις ἑ πατρὸς αἰεὶ ὄντα (κόλπος
 ἢ πατρὸς ὅταν εἴπω, τὴν ἐσίαν ἐκείνης λέγω) τὸ πάλαι πέσαιεντα τὸ πα-
 τέρα (ὡς λόγος τὸ νῦν) πλάσσει τὸ ἀνθρώπινον, τὸ αὐτὸν λόγον ἑ αὐτὸς
 πείσει τὸ πατέρα ἀναπλάσσει τὸ πλάσθέντα καὶ σωτρίσειεντα. καὶ ἐμὸ-
 νον πείσει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάπλασιν εἰς ἑαυτὸν ἀναδέχεται. Ὁδοποιεῖ τὸ
 παῦ πατρὸς, καὶ σωεργουῖται τοῦ ἀγίας πνύματι, ἐπεὶ δὴ κοινὴ ἡ τῆς
 ὁμοιοσύς τριάς. πᾶσι τὰ ἐξω ἐνέργεια, εἰ καὶ τὴν ἐνδοτέραν ἰδίαν καὶ
 ἀκωνῶν ἡλον πνεύματι, ἢ ἡτε ἰδιότης ἐκαστῇ τὸ ὑποστάσαν σώζονται, καὶ
 ἡτὶς Σαβελίος σύγχυσις μηδαμὸς χάραν ἐξῆ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ τὸ Χρι-
 στιανῶν διδασκαλία. Ἐδεῖ φημι τὴν ἐνυπόστατον καὶ ἀπορραλλέον ἐκόντα
 τὸ πατέρα, ἀνακαινίσαι, καὶ ἀναμερφῶσαι, τὸ ἐν ἡμῖν, ὁπωσποῖ κατ'
 εἰκόνα Θεοῦ. ὅπερ καλῶς λαβόντες, καὶ καλῶς ἐφυλαξαμεν, ἀλλ' ὥφ-
 θημεν καὶ οἰκονόμοι τοῦ ἐμπιστευτέου ὑμῖν ταλάντης. Ἐδεῖ αὐτὸν τὸ
 πᾶν εἶναι ἡμῖν πρῶτον, καὶ τὸ εὖ εἶναι ἡμῖν δωρησάσθαι. εἶδε μὴ, πλεί-
 να ἐσόμεθα ὁφλοντες τῷ τὸ δεύτερον ἡμῖν χαρῶμεθα, ἢ τῷ τὸ πρῶτον
 ὄν. ἐπεὶ δὴ ἐκ μὲν τοῦ εἰς τὸ εἶναι πρῶτος πρῶτον χεῖναι ἡμᾶς, πρὸς τῷ
 μηδὲν ὀφελος, Ἐζημία ἐστίν. τί γὰρ ἑδφ' ἀποδένειας τῆς τοῦ Θεοῦ δόξης
 ἐκ πεσεῖν, Ἐλλοτρίους ἐκείνης γενέσθαι, ἀλλ' ἐκ μᾶλλον σπένερε μηδ'
 ὅλως ὑπάρχειν; ἐκ τὸ τοῦ ἀναπλασθέναι ἀνακαινισθέναι, βαβαὶ
 ἡλίκεν τὸ κερδοζῶν γὰρ μακαρία ἑ αἰώνιος διὰ τοῦτ' ἡμῖν δωρήθη),
 καὶ ἐρανίς βασιλείας κληρονομία. ἡ περ ἐδὲν ἄλλοι τυγχάνει εἶσαι (κατά-
 γε τὸ ἐμὸν λόγον) ἢ παθῶν ἀποβολή, καὶ Θεὸς μέγας. πᾶς οὐ μὴ πλεί-
 ονα ὀφλήσωμεν τῷ τοῦ εὖ ἡμᾶς γενέσθαι αἰπῶ, ἢ τῷ τὸ ἀπλῶς γε-
 νέσθαι; εἴη ἄλλος ἢ ἐκείνος, καὶ ἄλλος ἔσται, ἀλλὰ μὴ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς κα-
 τὰ τὴν ἐσίαν, καὶ αἱ ὑποστάσεις διὰ φοροὶ. ἀλλ' ὥστε ἀποπν, ἄλλαν
 ὁργάνῳ τὸ ἡμῶν σωτηρίας ὀπιγραφεύται, πρῶτον τὸ Θεὸν αὐτὸν, κα-
 τὰ ἀποπῶπρον, καὶ ἀσπέντερον, καὶ κομιδὴ ἄγειν, μὴ περὶ φη' τὸ ἐκ παρ-
 γένος τὸ καὶ σῶμα πεχθέντα, τὸ κύριον καὶ σωτῆρα ἡμῶν ἱσθὲν Χριστον,
 αὐτὸν

erexit & sublevavit Et quod non per aliū aliquem, quod quidē (sum-
moperē) admirandum, salutē nostram operari sustinuit: sed ipsemet
per seipsum hoc fecit. Non enim Angelus, non homo, sed Dominus *Psal. 98.*
ipse salvos nos fecit. Utiq; enim par erat, sermonem *Dei*, qui semper *v. 36.*
in sinu patris est (sinum verò patris cum dico, Essentiā illius dico)
ac patri olim persuaserat (ut oratio menti) ut hominē formaret: eun-
dem, inquam, sermonem patri denuo persuaderet, ut de novo homi-
nem reformaret, qui format⁹ & contritus fuerat: non solum (autem,
persuadet, sed etiam restaurationem hanc in seipsum recipit, patre id
approbante & spiritu sancto opus illud adjuvante. Quandoquidem
operatio ad ea, quę extra sunt, Trinitatis, unā, & eādem Essentiā con-
stantis, communis est, quamvis eam, quę ad Intra est, propriā & in-
communicabilem credamus: ut & proprietas unicuiq; personę sal-
va sit, & Sabellij confusio, nullum in orthodoxa Christianorum do-
ctrinā, locum habeat. Oportebat, inquam, propriā vi subsistentem
patris imaginē, ei; p omnia similē, renovare ac restaurare id, quod
in nobis imagini divinę utcunq; conforme erat: quod q dem rectē ac-
ceperamus; non rectē v. custodivimus, sed talenti nobis concediti *Matth. 25.*
mali dispensatores inventi sumus. Par erat, q esse nobis dederat, ut
etiam benē esse nobis donaret. Sin minus, plus (sanē) debitori fuisset-
mus ei qui posterius (illud) nobis concesserat, quā ei, qui prius.

Quid n. attinebat, nos, postquam creati fueramus, gloriā *DEI*
excidere, & alienos ab eo fieri? annon prestabat omnino non existe-
re? ex eo v., quod denuo formati ac restaurati sumus, *DEUS* bone,
quantum nobis lucri est? vita n. beata & æterna per hoc nobis do-
nata est, & regni cœlestis hereditas: quę, meā quidem sententiā, ni-
hil aliud est, quā (omnium) miseriarum (affectuum pravorum)
abjectio, & *DEI* participatio. Quomodo igitur non plus debebimus
ei, qui ut bene nasceremur, nobis causa est, quā ei, ut simpliciter
nasceremur: si alius erit illē, alius hic, non v. unus & idem secundum
Essentiā, licet personę inter se distinctę essent. Sed quemadmodum
absurdum esset, alium præter Deum ipsum salutis nostrę auctorem
appellare: ita multo absurdus, magisq; impium & perquam pro-
fanum foret, non credere, eum qui secundum carnem ex virgine
est natus, Dominum & servatorem nostrum Jesum Christum.

αὐτὸν εἶναι τὴν πάλαι ἡμῶν δημιουργόν, καὶ μὴ αὐτῷ πάντα ὀφείλιν, ὑπὲρ
 τε τῆς παλάσεως, ὑπὲρ τε τῆς αἰατοπάσεως. (αὐτῷ δ' ὀφείλοντες, σπουδαί-
 ομεν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἀγίῳ πνεύματι, ὡς ἐν ὁθεῖ τρισηπτάτῳ ἑομο-
 σίῳ.) τῷ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν Θεοπεπῶς κατεργάσαντι, ἥτις καὶ
 μόνῃ σκοπὸς ὑπεῖρξε τῆς ὑπὲρ ἡμῶν Θεοῦ λόγου οἰκονομίας καὶ ἀκρας
 συγκαταβάσεως, δι' ἣν ἡνέχετο τὴν ἡμετέραν φύσιν φορέσαι, καὶ ὁμοίους
 ἡμῖν καὶ πάντας γενέσθαι, πολλὴν τὴν ἀμαρτίαν γὰρ ὅσα ἐποίησεν
 ἐν ᾗ ὁρέγη δόλος ἐν τῷ σέματι αὐτοῦ. μὲν γὰρ ἀμαρτίας τὸ κόσμον λυ-
 τεῖται. Ὡν γὰρ φύσις τέλει Θεός, γέγονε τέλει ἄνθρωπος. καὶ
 φαντάσας τὴν οἰκονομίαν, ἐν ᾗ Φυρμὸν ἢ σύγχησιν ὑποστάς, ἀλλ' ἐκα-
 τέρας ἐσῆς τὴν ιδιότητά σῶαν φυλάξας. καὶ μὴ ἐρανόθεν πνευμα-
 τικὴν σάρκα καταργαγὼν μηδὲν ἐκ τῆς παρθένης προσλαβόμενος, ἀλλ'
 ὡς περὶ διὰ σωλήνος ἐκείθεν περάσας. Αἰδυνείδω Οὐάλης, καὶ Μαρ-
 κίων, καὶ Μανιχαῖος οἱ τὰ πιαῦτα ληρήσαντες. πῶς γὰρ αὐτὸν σπέρμα γυ-
 ναικὸς καλοῖτο καὶ υἱὸς ἀνθρώπου, εἰμὴ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀνθρώπου, τίμω σάρ-
 κα προσεβλήθη; ἢ πῶς σπέρμα Ἀβραάμ καὶ σπέρμα Δαβὶδ, ὃ υἱὸς
 ἐκείνου ἀνέβη, εἰμὴ ἐκ τῆς ἐκείνων ἐσφύος κατὰ γαστράν τὸ κατὰ σάρκα;
 εἰς τρίτον ἐστίν, ὃ αὐτὸς υἱὸς Θεοῦ καὶ τῆς ἀσπαρθένης Μαρίας. μία ὑπὸστα-
 σις ἐν δυσὶν ἐσσίαις καὶ τελήσεσι διατὰς γνωρίζουμένη. καὶ γὰρ προσεπλάσθη
 σαρκὶ ἐνέπαι ὁ Θεὸς ἐσιώδης ὁ ἐνυπόστατος λόγος, ὡς φρεναπατάται
 Νεσώριος ὁ Ἐκκλησιαστής προσόδρομος, ἀλλ' αὐτὸς γίνε' τῇ σαρκὶ ὑπό-
 στασις. μετὰ διδὸς ἐκείνη τὴν αὐτοῦ ἀνχημάτων, καὶ ιδιοποιεῖται μὲν τὰ ἐκεί-
 νης ταπεινά, γὰρ ὄντα. εἰς γὰρ ἐστὶν ὁ καὶ ἐκείνο ὃ τῆς ὑπάρχων. τὸ μὲν ὡν
 αἰὲ ἀναιτίως ἐκ τῆς ἀνάρχης πατρὸς, τὸ ἡνέμερος ὑπερον ὑπὲρ ἡμῶν
 δι' ἁφαιον φιλανθρωπίαν. ἐφ' ἧς τὰ ὑπὲρ ἡμῶν πάσῃ δεξιᾷ, Θεὸς
 πατὴρ ὀνομάζεται, ὁ κύριος τῆς δόξης ἐσσωρωμένος, καὶ κατὰ Θεός, ἀλλὰ
 κατὰ καὶ ἄνθρωπος ὁ αὐτός. Ὡς περ ἐν δύο φύσιν (εἰ καὶ ἡ ἐκπύσεσις μία
 ὡς εἶρηται) ἔτω καὶ δύο θελήσεις ἐν τῷ ἐνὶ Χριστῷ κηρύττειν. ἀπορρηπί-
 ζοντες τὴν μονοθελητῶν αἵρεσιν, μίαν ἐν Χριστῷ οἰομένων θελήσιν. ὅπερ
 ἐμὸν δὲ διὰ τὴν ἐκαστέρας φύσεως ιδιωμάτων παρίστα', ἀλλὰ ὁ διὰ τῆς
 αὐτῆς ἐν τῷ κρητῷ τῆς προσδοχῆς. παραιρέμενος γὰρ ἐκείνῳ θένοντιον,
 ἔλεγε

illum ipsum esse, q̄ olim nos cōdidit, & non omnia ipsi (nos) debere, quæ ad creationem & restaurationem nostri pertinent. Dum v. illi debemus, simul etiam patri & spiritui sancto debemus, tanquam uni Deo tribus personis & unâ eademq̄; Essentiâ constanti, & salutē nostram, ita, ut Deo dignū est, operanti: q̄ sola Incarnationi DEI verbi, nostri causâ factæ, summæq̄; (ac profundissimæ) demissioni scopus *Heb. 2.* propositus fuit: quâ (demissione) naturā nostram gestare sustinuit, nobisq̄; per omnia, peccato excepto, similis fieri. Peccatum n. non commisit, neq̄; dolus in ore illius inventus est, quin imò mundum à *1. Pet. 2.* peccato redimit. Cum n. natura perfectus esset Deus, perfect⁹ homo est factus: non speciem inanem Incarnationis præbens, nec mixtionem aut confusionē exhibens: sed naturæ utriusq̄; proprietatē salvam conservans: Nec de coelo spiritualem carnē deferens, nihilq̄; ex virgine assumens, p̄ eam tanquam canalem transivit. Erubescat Valens, & Marcio & Manichæus, q̄ hæc talia nugati sunt. Quomodo n. semen mulieris aut fili⁹ hominis vocari possit, si nihil q̄ ipsius (aut) hominis esset, assumpsit? aut quomodo semen Abraham & semē David, & fili⁹ illi⁹ audit, si nihil ex lumbis illorum secundum carnē participat? Unus igitur, idemq̄;, Dei & Mariæ, semper virginis, filius est, persona una in duab⁹ naturis (subsistens) & duab⁹ voluntatibus cognita, non n. carni prius jam existenti, unitur essentielle, & suapte vi subsistens Dei verbum, ut mentis errore decipitur Nestorius, Anti-Christi præcursor, sed ipse persona sit, carne, suas illi eminenti⁹ communicans, & quæ illius erant, quamvis humilia essent in se recipiens: unus namq̄; est, qui & illud (verbū vel Deus) est, & hoc (Homo) ita ut illud quidē verbum, vel Deus, sit semper, absq̄; causâ præcedente, ex patre, principio carente: hoc v. posteri⁹ (caro seu homo) ex ineffabili erga homines amore factus sit, ex quo, quoniam pro nobis pas- *Act. 28.* siones suscepit, Deus, passionis capax appellatur: & Domin⁹ gloriæ *1. Cor. 2.* cruci affixus, non qua Deus, sed qua & homo ille ibidem. Quemadmodum igitur duæ (sunt) naturæ (quamvis una persona, ut dictū est) ita & duas voluntates in Christo uno prædicam⁹, rejecta Monothelitarum hæresi, unam esse in Christo voluntatem existimantium, id quod non solum ex utriusq̄; naturæ proprietatibus confirmatur: sed etiā ex ejusdem in horto (facta) preceatione. Nam cum ibi mortē de-

ἔλεγε μὴ τὸ αὐτὸ, τὸτ' ἔστι τὸ ἀνθρώπινον, ἀλλὰ τὸ πατὴρ, τὸτ' ἔστι τὸ θεῖον, θέλημα γενέσθω. Τῆς τοιούτης δόποιορ κινήτου καὶ τὸ δόποιοινα εἰσὼν σφαλερὰ ὁπίνεια αὖτις καὶ ἀψοχον σάρκα προσελήφεναι τὸ κύριον ληξάντων. Ἐμάλισθ' ἡνίκα ἡ ψυχὴ ἢ ἡ τ' ἰάσεως προηγυμνῶς χεῖρ' ἔχει, αἶτε ἀθάνατος ἔσσι. σιωπῶντι ἢ ταύτῃ καὶ τὸ ζῶμα, ἐν διαίτημα ἐκείνης ὄν, καὶ ταύτῃ μὲν τὴν ἀνάστασιν σωδιαωνίσων.

Ὁ μὲν δὴ προκεῖμ' ἡμῖν ἀγὼν ἐκτετέλεσται. εἰ καὶ κατ' ἀξίαν (πῆρ' ἂν τ' ἡμεῶν, καὶ βουστὴς φύσεως λαχόντων ἐξισούσιν ἀξίως θεῶν Θεῶν ταῦτα ἀνυμνήσας) ἀλλὰ τότε εἰς ἡμετέρας δύναμιν ἔκον. ἢ τῶ Θεῷ πάντως ὁ πρόσδεκτον ἔσται, ἀφ' ὧν τὸ πρὸς τὸ πρῶτον μάλ' λον ἢ πρὸς τὴν δύναμιν τὴν ἀγωνίζομένων, ἔκον ἀμφιδόκω.

Ἐγνωμὴν ποιησέν ὡς οἶοντε τὸ τρέπον τὸ Θεῷ λόγος σαρκώσεως, μάλ' ἢ τὰ πρὸς τὸ τρέπον. ὁ γὰρ τρέπος ἀγνώστου ἡμῖν καὶ πάντῃ αἰετομήνιος. Συνήκαμ' ἡ σκοπὸν τὸ ἐν σάρκι οἰκονομία. Ἐθεασάμεθα τῶ νῶ τὰ πρὸς τὴν γνῶσιν συμβάντα. Ἐδιδάχθημ' ὅτι τὰ πρὸς τὴν πρὸς αὐτὴν προαναφωνήσας, ὡς αὐτὸς ὁ προαίνιος λόγος ἐκείνους ἐνέπνυσεν πρὶν σαρκωθῆναι, ἵνα σαρκωθῆς ὁ πρόσδεκτον τὸ μυστήριον ὡς ἐξήσθη. Ἀνεπύξαμεν τὰ συμβολικῶς τὴν αὐτὴν κατὰ σάρκα γνῶσιν προτυπώσαντα. Ἐμάθομεν τὴν ἐκείνην ἀξίαν, ὅτι ἔπεψιλῶς ἀνθρώπος ὁ πεχθεῖς ἔπερμυνός Θεός. ἀλλὰ πῶς αὐτὸν φέρει, Θεός καὶ ἀνθρώπος, ὅστις Χριστός, ὁμοῖος τῶ πατρὶ καὶ τῶ ἀγίῳ πνεύματι καὶ τὴν θεότητα, καὶ ὁμοῖος τῇ μητρὶ ἢ ἡμῖν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα. τὸ αὐτὸν πάντῃ καὶ παρόντα καὶ ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς καθήμενον. ὅστις καὶ παγκόσμιος κερτὴς ἔξῃ, ἀναστήσων τὰς ἀπ' αἰῶνος. ὡς τὰς μὲν ἐγνωκότας τὴν αὐτὴν ἀξίαν, καὶ ὅλως ἐαυτοὺς αὐτῷ ἀναθήσας, πρὸς ἐαυτὸν λήψας) κοινωθήσων αὐτοῖς τῆς αὐτῆς βασιλείας. τὸ αἰώνιος καὶ ἀδιαδόχος. τὰς ἢ τὸ ἐκείνην ἀναρχον θεότητα, ἀφρόνως ἀρνευόμενος, ἐκόντας περὶ αὐτὴν τὸ ἐκείνην χάριτος ἀλλοτριώσας, εἰς αὐτὴν παραπέμψας, δικὰς ἀφορήτους δόποιοινας, αὐτὸν ὡς καὶ τὸ ἀληθείας ἡμεῶν διασπῶν. Τὰς γὰρ ἀρνευόμενος αὐτὸν ἐμπεσόντες τὸ ἀνθρώπων, ἀκείνους ἀρνήσας τὰς πρὸς τὸν Θεὸν ἐμπεσόντες ἀναρχὰς αὐτὸς πατὴρ. Φείσας κύριε τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς τῆς

ἐκείνων

precaretur, non ut sua, h. e., humana, sed ut patris, hoc est, divina voluntas fieret, petebat. Cum his pariter in malā rem abeat fallax & p-
niciosum Apollinaristarum commentum, qui Dominum carnē ani-
ma & mente carentem assumpsisse nugantur. Præsertim cum anima
præcipuè sanatione op⁹ habuerit, utpote cum immortalis esset: una
cum illa v. corpus sanetur, tanquam habitaculum illius, quodq; post
resurrectionem ævo sempiterno cum illa fruatur.

Ad finem igitur perductum est, quod propositum nobis erat,
certamen. Sin minus ut dignum erat (quis n. mortalium, fluxaq; &
caduca natura præditus, pro dignitate, eximia Dei miracula decan-
tare valeat) at pro virili, & facultate nostra, quam Deo gratam fore
non dubito, qui animi propositum magis quam facultatem certan-
tium æstimat.

Cognovimus ergò, quantum licuit, modū Incarnationis verbi:
vel potius ea, quæ modò illi adjuncta erant: modus n. (ipse) nobis in-
cognitus, penitusq; inexplicabilis est. Intellexim⁹ scopum mysterij
Incarnationis. Vidimus animo quæ circa nativitātē contigerunt, di-
dicimus Prophetarū de illo (Christo nascituro) prædictiones: quas
idem illud omnem æternitatē præcedens verbum, antequā carnem
assumeret, illis inspiraverat, ut carne assumpta, non planē inexpecta-
tum mysteriū (illud) exhiberet. Evolvim⁹ ea, quæ nativitātē illius se-
cundum carnem, p. figuras adumbrarunt. Didicim⁹ illius dignitatē,
(majestatem) neq; nudum hominē esse illum, q. natus est: neq; Deum
tantum modò: sed utrumq; (simul) Deum & hominem, q. est Christus,
ejusdem cum patre & S. sancto Essentiæ, secundū Divinitatē, & ejus-
dem etiā cum matre, & nobiscū, secundū humanitatem. Eundemq;
ubiq; præsentē, & ad dextrā patris sedentē, unde & totius mundi ju-
dex venturus est: resuscitaturus q. à seculo (defuncti sunt.) ex q. bus il-
los, q. gloriam illi⁹ cognoverunt illiq; totos sese consecrarunt, ad se
recepturus, sempiterni, omniq; successionē carentis regni sui parti-
cipes est redditur⁹: illos v., q. æternam illius divinitatem per amentia-
m abnegarunt, ac sponte seipso gratia illius privarunt, ad inferos
amandaturus, pœnas intolerabiles amentię suæ daturos: eò, quod
pertinaciter veritati reluctati repugnarunt. Eos n., qui coram ho-
minib⁹ eum abnegant, se quoq; coram æterno patre suo se abnega- *Matthæo.*
turum prædixit. Parce, Domine, animab⁹ nostris, & ab illorum sorte

ἐκείνων μερίδος. Εκπέλεσται δὴ ὁ ἀγὼν, ὡς εἴρηται, καὶ ἡ πανήγυρις
 λευκή, Τίς ἔτι λείπει τοῖς ἀγωνισαῖς, τίς τὴν πανήγυριν συγκροτήσει;
 μὴ δὶ χα βραβεῖς ἐντύξεν ἀπελεύσῃ, καὶ τὴν ἀλῶς αὐτῷ ὁ πόρος ἐστὶ
 ταί; καὶ γὰρ ἐν τοῖς σωματικαῖς ἀγῶσι πάντων τευχόντων, εἰς τὴν βρα-
 βεῖς τυγχάνει; εὐδαμῶς. μετὰ δὲ ὁ δῶρος γὰρ καὶ ἀφθονοπαροχὸς ἐστὶν ὁ
 πνευματικὸς ἀγὼν ἀγνοοῦντος Χριστοῦ. ἐκαστὸν τε τῶν ἀμύλλων μὲν
 βραβεῖον παρέχει κατὰ ἄλλῃ λοντὴν προθυμίαν ἢ ἡκαστοῦ φέροντες ἐνώπι-
 ον ἐκείνου τὰς καρδίας ἐμβατεύοντες καὶ τὰ κρυπτά ὁππασαμένους. Ἐστὶ
 καὶ τὸ βραβεῖον μὲν; εὐφρανὸς ἐκδύοντος αἰψύχης καὶ ἀλάλῃ. καὶ γὰρ
 ταῦτα προσημαίνει καὶ φωνὴν ἐνπνεύσαντες οἱ τῶν ἐθνῶν παῖδες. μαντεύεται
 γὰρ ἐν Δαδῶνι ἐρησιμωδεῖ αὐτῇ, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι καὶ οἱ κῆφοι πι-
 πτευσιν. ἀλλ' εὐδ' ἐκ δάφνης μαντικῆς ἔπος. κέρως ἐλεγεῖς ὁ μανύμενος
 φυλῆ. ὅπερ ἡ γῆ ἐξέφυσεν ἀκατάστω Θεῷ ἐρωπικῶν ὡδραμύθων. ἡ τε-
 φανέμενος ὁ ἐραστής, ἀναλαμβάνει αὐτὸν μόνον καὶ ἐκλιπὼν τῷ ἔρω-
 τι. ποῖος δὴ ἔστος ὁ σέφανος; ἐξ ἀφθαλῆς ἐλαίας. εὐδ' αἰσθητῆς ταύτης
 ἐφθορᾷ ὑποκινημένης. ἡ τεφανέντα ἡ γλαυκῶπις Ἀθήνη, ἡ ὁμολομο-
 πύτη ἐρησιόγνητα, ὅτι τῇ καὶ τῇ ἐνοσιγαίᾳ ποσίδωνος νίκη. τοῖς τοῖς
 γὰρ σέφανοις χαίρεσιν οἱ τὰ κατὰ καὶ χαμαιπετὴ φρονεῖντες. οἱ τῇ ὕλῃ
 προσκείμενοι, εὐδ' ἐν πλεοντῶν ὡδραμύθων νοήσας ἡ φαντασθῆναι ἔχουσιν. οἱ
 καὶ τὸ πολίτευμα ἐν ἐρανοῖς, ὅτι ἐκ πιαυτῆς ἐλαίας σέφανος πλεονεῖ.
 ἀλλ' ἐλαίας ἐκείνης, ἥς τινες κλαδοὶ διὰ τὴν ἐπαρσιν ἐκκλασθέντας,
 ἡμεῖς, οἱ ἀρετέλαισι ποτὲ ὄντες ἐνεκεν τρέψομεν ἐν αἰλῇ, ἐκ τῆς ταύτης πλο-
 τῆς μέτοχοι γενέσθαι. νῦν μὲν ἀμυδρῶς, ἔστι δ' ὅτε ἐδαψιλέσμεν
 ταύτης μετέξομεν. αἰψευδὴς γὰρ ὁ ἐπαγγελάμενος. Οὐ σέφανος ὁ μὲν
 τῇ Ἀποστόλων πρεσβυτέρου πέτρος, ἀμαρτάνιον οἶδε καλεῖν. Ὅδ' ὑπὲρ τῆς
 ἄλλης Ἀποστόλου κοπίδας πᾶντος, ἀποδοθήσεσθαι τὸν ἔφησε ὡδρα τῇ
 δικαίᾳ κερλῇ, τοῖς τῇ πίστιν πληρηκόσι καὶ τὸ δρόμον πελάσσι. τοῖς τε σέ-
 φανος γένος πάντας ἡμᾶς ὁππυχὲν καὶ τὴν ἡμέραν τὴν κερλῆς. ὡδρα τῇ
 τῶν κερλῆς ἐκ κερλῆς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὡς περὶ πᾶσα δόξα τιμὴ
 προσκυνησι, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτῶν πατρὶ, ἐκ τῷ παναγίῳ καὶ ζωπῶν αὐ-
 τοῦ πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ, ἐκ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, Ἀμήν.

τῷ Θεῷ δόξα.

nos conserva. Ad finem igitur pductum est certamen, ut dictū, & solutus cōventus. Quid igitur ijs, qui certarunt, reliquū? & q̄ plausum dant conventui solenni? an sine brabeo hinc abituri sunt, & frustra illis insumptus (impēsus) sit labor? Quemadmodū in corporis certaminibus, omnibus currentibus, unus prēmium consequitur? nequaquam v. Eximiē n. munificus, & citra invidiam largus est, certaminis moderator & prēsēs Christus. Unicuiq; n. certantiū prēmīū tribuit, congruens studio (cupiditati) quod secū attulerunt, huc inconspēctum illius venientes, q̄ corda hominū penetrat, & abscondita intel- *Heb. 6.* ligit. Quid v. est, quod in modum brabei tribuitur? non corona de quercu inanīmā & mutā, quamvis os illi affingant, & vocē tribuant Ethnicorū filij; vaticinatur n. Dodonē & oracula reddit talis quēdā, ut fahulē phibent, ijsq; homines vani & leves fidem habent. Sed neq; ex lauru fatidica est, infelicis puellæ, idem nomen cum germine hoc obtinentis; quod terra intemperanti Deo, in solatiū amoris, pduxit. Quā cum amator ille coronatur, seipsum recolligit, cum tantū non deliquit ex amore passus est. Quēnam igitur corona hæc est? ex olea ppetuō virente, non quæ sensu p̄cipiatur, & corruptioni subjaceat, quā illa noctuinis (cēsij) oculis p̄dita Minerva coronatur: (illa inquam,) prapōtēte patre, tribus vicibus, ppter victoriam de Neptuno terram concutiente, nata. Hujusmodi n. Coronis gaudent, q̄ terrena & humilia sapiunt: q̄q; rebus mundanis dediti. Præterea, quæ oculis cernuntur, nihil intelligere, aut animo p̄cipere possunt. Iis v. q̄ cœlorum sunt municipes, corona ex ejusmodi oleā non plectitur: sed ex illa, cujus rami nōnulli, ppter animi elationem defracti (sunt) nos v. cum olea striquondā essemus, illi inserti, pinguedinis huj? par- *Rom. 11.* ticipes sumus facti. Nunc q̄dem obscurē, (tenuiter) erit a. quando uberius ea participabimus. Haudquaquā n. fallax. Petrus q̄dem, pri- *Rom. 4.* mum inter Apostolos locum tenens, immarcessibilē vocat: Paulus v. *1. Pet. 5.* q̄ amplius, quam Apostoli cæterilaboravit, eam à iusto iudice reddi- *2. Tim. 4.* tū iri ait ijs, q̄ fidem servarunt, & cursum consummarunt. Hujusmodi coronā nobis omnibus adipisci detur, in die iudicij, ab universorum iudice, Domino nostro Jesu CHRISTO: Cui detur omnis gloria, honor, adoratio, cum sempiterno illius patre, & sancto, ac vivificante spiritu, nunc & semper, & per seculorum æternitates, Amen.

DEO GLORIA. G

Caro.

Carmen.

IN NATALEM CHRISTI
SALVATORIS NOSTRI,

Æ Latina Elegia P. Laticlij Gracè redditum ante
Lib. 4. eleg. 6. XXV. annos à

MELCHIORE RINDERO.

Σ Ωτῆρ Θ' μερόπων τὸ γνέθλιον ἡμᾶρ αἶδειν
ἄρχομαι ἐμπαπέως, μάλα δυσμαρὲς ἔργμα πλείεσσι.
Χερσὲ θεοῦ υἱὸς πατρὸς ὑψιμέδοντ' Θ', ἀπ' ἄκρῃ
δεῦρ' ἐλὺμπαισι σήψουσιν ἐμοῖσιν ὁπάζων
ἄρρηκτον Φωνῶν, ὅπῃ λαιμοέσση αἰοιδῶν
μέλπεδον γλυκερῶν ὅπῃ σέο γνέθλιον ἡμᾶρ.

Εἰρώη κροτοτρόφ' Θ' ἡ κατ' ἀπείρονα γαῖαν,
δηῖοι ἦδ' ἄνδρες τὰ ἀρήϊα πύχεα θῆκαν,
ἐντολὴ ἐξῆλθεν ὦρ' αὖ καίσαρ Θ' ευρυμέδοντ' Θ'
Ἀνγύσσε, Ρώμης πολιέθρα ἱφικραπύντ' Θ',
πάντας ἀπογραψαδ' ἄνδρας γεράσσει νέεσσι,
ὄφρα ἴδῃ μέγας τ' ἀρχῆς, ὑπόχων τε δριμύτον.
Κυδαλίμῃ ἰδὼν πείθεντ' ἐνπέλματι ποίῳ
ὀψίγονοι, φυλῶν μάλ' ὑπεύροχ' εἶοντες.
Καὶ μετὰ τοῖςδεσσιν γεράς Ἰωσήφ' Θ', δέξις
ἐκγεγραῶς γρηῖς ἔσκηπτεχοιο Δαβίδε,
εἰς πολιέθρον ἔβη, τῷ βῆθ' ἔλεμ' ἔνομα ἔσκεν.
κ' ἔλλαβεν αἰδοίῳ Μαρτίνῳ ἅμα παρθένον, ἥ γε
μέλπεσσι Χερσὶο ἔμεν τάχα πότνια μήτηρ.
Νυνὶ μάλα δ' ὥκα διέπρηστον πεδὶς σκυόεντας
καρμήλε, ὅτε πολλή' ἐν πενύφυντ' Θ' ἐλαίη,
χ' ὑψηλόν πε καίται ὄρ' Θ', τῷ ἔνομα θαβῶρ,
πρὸς ρεέθροισι ποταμῶν ἔσκεισιν Θ' ἀεναίοισιν
Φυπύων λιπαρῶς μάλα βάλαμον ἀγλαότιμον.

καίαιπνὸς

κραιπνὰ ἢ βασιλῆες λείπουσιν ὄρ' ὅτι λαίαν,
ἔρ' ὅτι διζήσιν κορυφῆς, ἐργασί' τ' ἀγασοῖς
πανδιωατοῖο θεοῖο ἀνάκλυτον ἔνομα ἔχον·
καλλιρέεθρον ἴκοντο πότ' ἱερχάμεντα πόλεθρον,
ἔνθεν πρὸς Σολύμων πόλιν ἤλυθον εὐρυάγυιαν·
τηλοφ' ὅμμασ' ἑσπεῖ λείουσιν βηθλεὲμ, αἰψά
τῷ θεῷ εὐξάμεν ἀπαύρυσιν πατρίδα γαῖαν,
ἔπειτα σιγήπρεα γέρας βασιλῆιον ἔαχε Δαβίδης.

Καὶ νυκτὶ ἥελι' ὡς κατέδυ, σκυῶντο τ' ἀγυαί,
ἡδὲ νύχ' ὡς δυοφερὸς κατέχ' ἔργον ἀστερόεντα.
ἡνὶδ' ἔη καλύβη, πεποιημένη ἀνδρὶ δρεφῷ
ἐξ ἀχύρων συμμισσομένων πηλῷ ἀκατάρτῳ·
ποῖχ' ὅτι ἐκ ῥώπων χείρεσι τετυγμένον ἔσκε·
τῇ τε σέγῃ σὺν ἀκλινῇ μνίον ἀμφεκάλυψε
πάντοθεν οἰγυμένῃ κρατεροῖς ἀνέμοιο αἰγῇ.
εἰς κλισίῳ ἐνέδυνον, ἐπεὶ χάρων εἴνεκα λαῶν
καὶ τὴν ἀγρομένων πόπῃν ἐξενικῇ μὴ ἔχεσκον.
Αὐσελέ' ὡς χόρτ' ὡς κάλαμοι λεπτοῖτε κρονταί,
Φύλλα τε ἐκ βαίῳ ἀλεῖν ξερά ἡλείοιο.
τῆς ἢ κατὰ κλισίης καπνίσαντες, κρέεσι
νηδὺν ἐδητύ' ἡδὲ ποτ' (ποτὶν ἑσπετο ὕδωρ
μὲν' ὡς ἄρτ' ἔη βρώσις ποῖσδεσι πενιχροῖς.)

Αὐτὰρ ἐπεὶ μεσσηνέλιον ἦ, καὶ ἄστρα φαεινὰ
δῶμισι ἀτρυγέτω ἐνὶ αἴθερι αἰψά τελεῦντο,
οἰκίδες κορυφὴ λαμπρῆς τηλαυγέ' αἰγλῆς
εἴλβε λίαν Μήνης, γλυκερὸς μέροπας τ' ἀνθρώπους·
ἔλλαβε λυσιμελὲς ὕπνῳ, καὶ θηρία πάντα,
δένδρετ' ἐφ' ὕψι κόμισι τε καὶ ἔρσι παμπαιόεσσιν
σιγησάντ' ἀνέμοι, ὄρνιθές τ' ἡρόφοιτοι.
μακράων ὕφ' ὁδῶν κεκοπωμένοι ὕπνον αἰώτῃ
ἰωσήφ' ὡς, κλίνων ὅππῃ τῆς κάρφῃσι φίλον κάρ·
αἰγὴν παρῆν' ὡς βροτῆς σεσφισμένη εὐνῇς.

γνώσῃ ὅτι χρόνῳ ἤλθε θεῷ περικαλλέα υἱὸν
εἰσαγέμεν φάσκει αὐγαλέον, σφετέρῃ ἐνὶ γαστρὶ
τὸν κάπεχεν. τάχα παρθενικῆς τὸ σῆμα πνεῦμα
θέσκελον ἐρανήσι φλόγῃσιν καίεται ἔνδον.
οἰκίδιον πᾶν αἵθαλὸν καὶ λαμπρὸν ἔσκεν
φύγει λαμπρόν τε ἀπὸ ἀστερόεντος Ὀλύμπου.
Διοσφομένη αἰὼντα θεὸν Μαρίην ἢ παρδν
ἡνίδε πασιῶν δίχα ὠδίνων τάχα μήτηρ
υἱὸν ἄγρῳ παρόωσεν ἔδον ἡδὲ θεῷ ἡρετῇ,
ἡὺτ' Ἐρὸς παχύνει μετὰ χεῖματι ὥρῳ
ἄνθεα ἡύκομα ζειδῶρος γείνατ' ἐπ' αἴας.

Παντοκράτωρ κατένευσέ τε καὶ ἐννυχίοιο Σελήνης
λαμπεταί φάσκει, παρδν ἢ, φαάντερον ἤδη.
γητόσυνα φλογεῖς ἀκτῖνας ἀπὸ αἵθερος ἄστρα
βάλλει. Ἰορδάνης ἀκαλῶς ῥέει ἢ τὸ παρόσπερ.
γυμνὸν λευκοῖσιν φάρεσσιν κάλυψε τάχιστα
νηπίαχον κόλπῳ ἀλεῶ ἡρέτεια ἔχουσα,
ἐν φάτνῃ θῆκε πλῆν καρφῶν τ' ἀχνῶν τε,
παίδιον ἀπὸ τ' ἀμαλὸν κραῦρ μάλα χόρτον ἔνυσεν.
βῆς ἀροτῆρ καὶ ὄντα ταλαεργός, ἐφ' οἷο φάλακρός
ἔζετ' Ἰωσήφ, ὡρῶντες σῖτον ἔδουσιν,
αἰθρῶσιν τε βρέφον, κάμψαντες γέννα, νεογνόν,
ὄφρα δὲ μὴ ῥίγας κρυεροῖο κακὸν ἄλγεα πάχῃ
καπνιγῇσι προῇσιν ἀποσμάτῃ λασίσι
ρεῖσθαι ἀπὸ τὸν χρεῖσθαι δέμας θέρουσιν.

Εγγρόμενος Ἰωσήφ ἐξ ὕπνου λυσιμερίμην,
ζήτηνον τὸ τέκνον Μαρίνης ὥπως δεδορκώς,
βαῖον Ἰππὶ χρόνον ἔσηκεν μυθόμην ἔδεν,
αὐτὸς ἐπὶ ἡὺς κίεν αὐτὸς, μίνδ' ἰκέτευεν,
δάκρυσι γρηαλέον ῥέει ὥς υἱεῖσιν ἔδουσε.
ποσάκις ἀγκύνας ἐς εἰς ἐπεδέξατο παῖδα,
χ' ἤψατο σωματὶς θαλερῶ χεῖρας τρομητῆς

καὶ πασι-

καὶρ ποσίκις πολιοκρόταφον χάων κειπιδῶ ἀγχι
χείλεα ἀμβρόσια χερσὶ μάλα ἡδὺ Φίλησεν.
κείμενῶ αἴψα χαμαὶ, ἐπλήσθη πνεύματῶ ἱρᾶ,
Φραδμοσύνης τε θεῶ μαντεύσαστο, ὧδ' ἀγορεύων.
Θεασέσιον τέκνῶ ἀτρεκέως παῖ σὺ ποτὲ μάντις
(πνεύματῶ ἐρανίς ἱποκινουῖτῶ) παρῆλεξαν.
πρὸς Φύγιον μερόπων, ταλάνων καὶ ἔρμῶ ἀλιτρώων
ἤλυθες, ὃ πάτρες ἡμέτεροι πάλαι αἶεν ἔμμενον,
πηξάμενοι κρατερῶς ὅππῃ σοι πολυταρσέα πίστιν.
εἰ δόμῶ Δρυπυλῆς βασιλῆϊος ἡμερόεντι
χρυσῶ ἀγαλλόμενῶ ἐδ' ἐργύρῳ ἀξιαγάζω,
εἰ ξεσῖσι λίθοις εὐπηκτόν σ' ἐστὶ μέλαθρον.
εἰλιπόδων ἢ βοῶν ἀκάταρτον καὶ σκίοεν δῶ
ἤγαγεν ἐσφάτῶ ἡελίε βασιλῆα σε γαίᾳς.
πᾶσι δ' ἀσὴρ λαμπρόν Φάτῶ οἰκίδιον προτὶ σείῳ.
ἄξει δεῦρο Μάγας, δῶρ' ἀγλαόπμα φέροντας,
αἰθέρ' ἐν ἀτρυγέτῳ φοιτῶν σφιν δείξεταί οἱμον.
(τᾶτ' ἄστρον ἰούρον ἢ κατ' ἐλύμπιο καρλῶν
τὸ παρὲρον μὴ λάμπειν ὅππῃ χθόνα βωπανείρῳ)
ἡνίδε ὀτραλέως μολέεσσιν ἀπ' Ἀντολιάων,
ἡέλιῶ πα' ἀγ' εἰς αἰθέρα μῶνυχας ἵσπας,
ἐργόμενῶ μάλα ἦρ' ἐκ οἴνοπῶ Ὠκεανοῖο,
εὐοδμον λίθανον καὶ σμύρναι ποικιλόκαυλον
πμήνητα χρυσόν τε σοι ὠπασόμεν' ἄσπετα δῶρα.
πόσα π' δυσμενέες κεχολωμέν' ἀγήνορες ἀνδρες
μῶνονται, δειλοῖς Φίλα τέκνα γονεῦσι βίηφι
ἐξαρπαζόμενοι, κτείνουσιν νηλεῖ χαλκῶ,
κλινάρια βρεφῶν μιαινοὶ κέλποι τε τοκήων
αἵματι πορφυρέῳ ἱποκινουῖτων ὡς ὑπεῖσιν
νωλεμέως ῥέον· αἶ' αἶ' Φεῦξον πότνια μήτερ,
καρπαλίμως ποτὶ βασκόμενοι Φευξώμεθ' ἐς αἶαν
ἐπὶ ἀπὸρ' Νείλῳ Αἰγυπία ἀμπελοῖσσης,

καὶ γὰρ ἀκίνδυνον παῖς ἀντ' ἱ φωλεὸν ἔχει·
ἰὸς θεοῦ κατὰ περ ποσειπεν ὁ μάντις ὁσείας·
ὄφρα τὴν παύσις κακὰ τύχαιν δῆϊ αὐτῇ,
κηρὶ δαμείς σκοτίλῳ εἴσεται αἶδ' ἔνδον.
παυρίδιον ἢ χρόνον· διὰ γὰρ Νείλοιο παρ' ὄχθας·
δὴ τότε ἔυρος πάλιν αὖ καὶ σῶ' ἐλεύσῃ,
Νυῶ ἢ καὶ ὀτραλέως πλέσῃς τὴν ὅσα κέλευσεν·
αἶδ' ἔσθ' ἡμετέρῃ πὰ ὑπέρτατα δάματ' αὐαῖων,
θάυματι θεῶν ἔρδων διδαχλὺ μερόπεσιν ἀνόϊσιν·
πάντες ἔρανίλῳ κατὰ τὰς ἡλίου ὄξυς·
Νυῆ σχεδὸν βιότῃς σε τέρμιον ἡμαρ ἱκανεν·
λαυγαλέον τε πάρεθ' ὥρῃ· τὸν πότμον ὅτι πω εἶν·
σμικρὰ παῖς τί δ' ὀπὸ βλεφάρων κατὰ δάκρυα χύουσιν·
ἢ μερμηρίζεις θάνατον σῆσι φρεσὶ λυγρόν;
ὦλιν (νῆστεκέως τελέθων λαόσας οἱ)
ξύμπαντας μέρωπας λυτρεῖς ζειδῶρ' ἐπ' αἴης·
ἡλίου φαέθων ἐν-σαυρῶ ἰδὼν σε θανόντα,
ἵππας ὠκυπέτας κεύσθ' σκίοεσσι νέφεσιν·
ἀλλὰ σὺ παιδὸν παλαιγμείας δόμῳ εἰν Αἴδαο·
ἡρόεντι δετὰς λύσεις αἶψ' ἀλυτοπεδῶν,
ἢ ὅτ' ἐπειτ' τρίτον ἡμαρ· ὧ' πλόκαμ' ἐπ' ἡμῶν·
δὴ τότε ἐκ νεκύων ἐπαναστήσεις βιοπύων,
εὐρείης τ' ὀπὸ γῆς ἀναβῆας μέγα ἔρανον αἰπὺν·
εὐχολὰς θνητῶν φρονέων σέθεν ἔσσι πύσῃ
ἢ πῶ' ἰοδὶ βροτοῖς παλαοῖς λαόσας χρεῖσθ'·
ἄνομα τῷτ' Εἰρέω δνοφερῶ μάλα δεινὸν ἀκῆσαι·
ὧς φατο· τῷδε ρέειν βλεφάρων δ' ὀπὸ δάκρυ' ἔραζε·
δάκρυχέων μετέπειτ' ἀγορεύειν ἔτι διωάδη·
κλαυσέ τε καὶ Μαρίη σφετέρῳ φράζοσ' ἐνὶ θυμῷ·
ἄλγιστα ἐσθόρδρα, γλυκερὸν βάρ' ἔσθ' ἡμῶν ἀγανὸν·
ἐν κλάπῳ κατέχευα ἔσθ' ὑποτίθον ὄντα.

μαλθακά νῦν ἄδ' αὖτ' αὐτῷ μελιγῆρεί Φωνῇ,
νῦν δευράλα γλυκερῶν λίλιν ἀποδῶσαι ἐδώδην.

Ἀγρευτοὶ ᾧ νομῆες ἴσως ἀγροῦθ' ἠγαρέθον πε
νικτὶ φυλασόμενοι ποίμνιν ἔρεον ἐπ' ἄκροις,
ἔρ' ἀνιῶν θ' ἱερῶν τοῖσι μάλα ἐγγύθ' ἐπέση
ἔσθ' ἀμεινῶν πρὶ ζῶντι καλὸν τε καὶ αἶμα φαεινόν.
τὰς ᾧ νομῆες φοβερὰς τρώμ' ἔλλαβε γυναι μέγιστος,
ἔρ' ἀνιῶν ᾧ νέῳ ποῖον μετὰ μῦθον εἶπεν.
μὴ θαμβεῖτε λίλιν φρεσὶν ἀγροῖον ἄλγος ἔχοντες,
αὐδ' ὁρμίοιο γῆρας λυτρωτῆς σήμερον ὕμνιν
ἐν κλισίῃ γῆτο πολέθροιο Δαβίδ' ἀνακτῶν.
θεῦτ' ἵτε καρπαλίμως φίλοι ἄνδρες ἐς ἀγλαὸν ἄστυ,
παυδὶ δότε κλειτῷ ἴα αἴθεα κάλλιμα δῶρα.

ὧς φάτο. ἔξα πίνης δ' ἐφάνη εἰν αἰθέρ' ὅμιλ' ἔρ' ἀνιῶν
ἔρ' ἀνιῶν σρατῶν περικαλλέα ἄσταν ἱεντῶν,
τῶνδε θεῶν γλυκερῶν ὁμόφων' ἐκέλευετ' αἰοδῶν.
Εὐλογίῃ, κῦδ' ἔρ' ἀνιῶν, πρὶ καλέῳ ἠδ' ἐκ αἶν' ἔρ' ἀνιῶν
ἔσθ' αἰεὶ θεῶν ὅς τ' ἀνιῶν δώματα ναίει,
εἰρλήν δ' ἐρέας δ' ἵπτι γαίης κροτῆροις,
εὐσεβίῃ τε καὶ εὐδικίῃ μερόπας ἀνθρώποις.
ἔσθ' ἀνιῶν δ' ἀγγελικῶν μέγα ἔαχεν εὐρύς Ὀλυμπ' ἔρ' ἀνιῶν.

Γηθόσωνοι νομῆες μῦθοισι πηθόντες, ἐς ἄστυ
κραιπνὰ ἵππων, καὶ ἐκεῖ μαρμύρην, βρέφ' ἠδ' ἐκ νεογνῶν
καίμυρον ἐν φάτῃ, καὶ φῶτα γεραίον ἐφεῦρον
ἐν καλύβῃ χταμαλῇ, λεπτῶν δὲ αὐτῇ δ' ἐρέας
πορροφῶρες, θεὸν λιτανεύοντ' αὐτογνέθλον,
ἠδ' ἐκ ἔρ' ἀνιῶν λαμπρὸν πολύερατον σὺν ἐδύναντο
ἔρ' ἀνιῶν κέρ' ἐσθ' ἀνιῶν, σφετέρ' ἢ χεῖρας ἀποχέειν
μὴ ἀπῆν ῥαδαλοῖο χροός τε καὶ ἠὺ κέρ' ἀνιῶν
ἱρὸν χαίρει τέκ' ἔρ' ἀνιῶν, Φωνῇσ' ἱκετεύοντ' ἀγνῶς,
ἠπ' ἔρ' ἀνιῶν ἰσθ' ἐκ δὲ ἡμῶν ἀπὸ λοιπὸν αἰλάλκων.

Χειρὲ παῖς θανάτῃ σπινθίδας πυκινῶς ἀεραρυίας
 σὺ πρῶτ' ὦ κλείσας, πάλιν οἶμον εἰς ἐρανὸν οἴξας.
 ἄμωπακίας ἄμμιν καὶ ἄστυλ' ἔργ' ἀσπύσουσιν,
 ἄμμιν ἀσσητήρ δυσλήμοσιν αἶψα πάριδι.
 αἶθοπα τὸν λιμὸν νύσας πικρὰς τε ἀλάλκε,
 ἡμῶν ἐρανόθεν πνεῦμ' εἰς τὰ σήθεα πέμψον
 θέσκελον, ὅφρα χρόνον βιότῃ ἐπὶ λοιπὸν ἄμεμπτον
 ἡδὲ θεῶν διὰ γὰρ ἐφετμήσιν παρόμοιον.
 παντοίας κακίας ἐπελέσασθαι ἀς ἀξέμοισι
 ἔργμασι καὶ μύθαις πεπιλομένων ἐν αὐτῶν,
 ἄμμιν σύγνωνθ' ἐνδμεῶς, ἵνα μὴ ποτὲ ἐργῆς
 σήθε' ἀνηκέστες πεπλησμενὶ ὦψι γνέθλ' ὦ
 σὸς γνέπης σφετέρῃ ἡμᾶς ἐν θυμῷ ἐλέγξῃ.
 οὔψι δ' ἡσυχίῃ ἀπονοσείτω χαλεπῶς,
 αἰεὶ γάρ περ ἔρις πόλεμοί τε μάχαι τε ἔασιν,
 ἡδὲ Γέταί τε ἐν σήθεσ' ἔχοντες νηλεὲς ἦτορ,
 παυσάντων τέυχειν πόλεμον, θεράπνυτες Ἀρη' ὦ,
 ὅφρα πρὶν διωάμεσθ' α, χαρὰν κατὰ θυμὸν ἔχοντες,
 μολπῇσι γλυκερῇς κλείειν πόδι' ἐτήσιον ἡμᾶς.

A L T D O R P H I,
 Excudebat Balthasar Scherffius,
 Universitatis Typographus.

M. DC. XXVI.